

I detta nummer
Medlemskäten
– så tyckte ni!
Utsmyckning skapar trivsel
Tema: tvättstugor
Delårsrapport
Prunkande balkonger
och inbjudande uteplatser

VISKB

MEDLEMSTIDNING FÖR STOCKHOLMS KOOOPERATIVA BOSTADSFÖRENING

OKTOBER 2005

Full aktivitet i kvarteret Maltet

Våra sparare har vant sig vid goda placeringar.

Kolla in den här andraplatsen, till exempel.

Privata Affärers tidning Placeringsguiden, har nyligen gjort en granskning av Sveriges 13 största fondförsäkringsbolag. Resultatet visar att våra sparare betalar låga avgifter och får god avkastning. En ovanligt lyckad kombination.

Dessutom vet våra sparare, att vi ställer hårda krav på de företag som vi placerar pengar i. Vi tittar noga på hur man förhåller sig till miljö, mänskliga rättigheter, barnarbete och mer, och bara de mest ansvarsfulla företagen duger. Så när poängen

räknas ihop och Folksam hamnar på andra plats, känns det som ett gott betyg. Eller, om man så vill; ännu en god placering. Välkommen att höra av dig på telefonnummer 020-99 10 30 eller på fondkontoret@folksam.se

Box 850, 161 24 Bromma

Besöksadress
Drottningholmsvägen 320

Växel 08-704 60 00

Fax 08-704 60 66

E-post skb@skb.org

Hemsida www.skb.org

Ansvarig utgivare
Henrik Bromfält

Redaktionskommitté
Kristina Huber, redaktör
Henrik Bromfält, VD
Bo Andersson, teknisk chef
Leif Burman, utvecklingschef
Claes Göthman, förvaltnings-
chef

Bertil Ekvall, marknadschef
Thorbjörn Nilsson, administrativ chef
Eva Karayel

Grafisk form & produktion
Sabo Förlags AB

Annonser Ad4you media AB
08-556 960 12

Tryck och repro
Sörmlands Grafiska Quebecor

Upplaga 48 000 ex

Omslagsbilder
Kvarteret Maltet. Foto Johan
Jarding och Sture Ekendahl

Växel/reception 08-704 60 00
September–april 8.00–16.45
Maj–augusti 8.00–16.00
Fredagar hela året 8.00–16.00

Uthyrningsenheten
08-704 60 00
Besökstid mån–fre 9.00–15.00
Lediga lägenheter
08-704 18 90 Talsvar

Medlemsservice 08-704 60 20
Telefontid och besökstid
mån–fre 9.00–12.00

Felanmälan 08-704 60 60
Telefontid mån–fre 7.30–12.00
samt 13.00–15.30. Övriga
tider anmäls fel som kräver
omedelbart ingripande till
SOS Alarmering 08-454 20 44.

Vänligen respektera våra
besöks- och telefontider.

16

26

8

INNEHÅLL

4	VD HAR ORDET	22	FÖRENINGSSKOLAN
4	UTVECKLING AV KOOPERATIV HYRESRÄTT	22	KALENDARIUM
4	PERSONLIG PIN-KOD	23	TEMA: TVÄTTSTUGOR
5	DELÅRSRAPPORT	26	BALKONG OCH UTEPLATSTÄVLING
5	EUROPEISKT NÄTVERK PÅ BESÖK	30	INFO FRÅN MEDLEMSERVICE
5	TURORDNINGSGREGLER	30	FÖRKOVRA DIG I SKB-KUNSKAP
6	HYRESUTSKOTTET RAPPORTERAR	31	FESTER I KVARTEREN
6	PROBLEM MED RÖKNING	31	NY ÅTERVINNINGSCENTRAL
7	UPPDRAG FRÅN FÖRENINGSS- STÄMMORNA: HUR GICK DET?	31	GRÖN INSPIRATIONSKVÄLL
8	BYGGRAPPORT FRÅN MALTET	31	OBJEKT MED KORT KÖTID
10	REDUCERADE HYROR I MALTET	32	NOMINERINGAR TILL 2004 ÅRS VAL
11	BYGGRUTAN	32	DAGS ATT SKRIVA MOTIONER
11	SKB-PLUS		
12	MEDLEMSSENKÄTEN		
14	ATT HYRA		
16	KONSTTUR I KVARTEREN Vackra utemiljöer, dekorativt målade trapphus och genomtänkta lösningar skapar goda bostadsmiljöer.		
20	FÖRENINGSSTÄMMAN 2005		
21	VÅRENS MEDLEMSMÖTEN		
22	PRAKTISKT & VACKERT		

20

VD har ordet

Inte bara förvaltare...

Det är roligt att besöka Hammarby Sjöstad nuförtiden. Det syns tydligt att området utgör en ny stadsdel men det är samtidigt en utökning av innerstaden. En underbart vacker miljö med vackra hus. Man förstår verkligen att de nyinflyttade trivs i området. Det är extra roligt att se hur SKBs hus i kvarteret Maltet nu växer upp. När detta skrivs har bygget kommit halvvägs. Det syns lång väg att det kommer att bli ett vackert hus och en trivsamt miljö. När huset är inflyttat och klart kommer det att inrymma 216 nya SKB-bostäder. Uthyrningen av andra etappen pågår för fullt och går mycket bra. Det är bara att lyckönska de medlemmar som har skrivit på ett hyreskontrakt.

Även om det är komplicerat, ansträngande och kostsamt för en förening som SKB att ta på sig ansvaret att producera nya hyresfastigheter, så visar det sig i längden vara helt rätt. SKB fullföljer traditionen att bygga nya bostäder åt sina medlemmar och inte bara förvalta det befintliga beståndet. Det känns också rätt att som SKB hålla en hög nivå på arkitektur och standard i de nya husen. Det kommer att löna sig i längden. I synnerhet som SKBs hus ska leva i flera hundra år (!). Det

är ju inte heller helt fel att föreningens nyproduktion till stor del sker i centrala och goda lägen.

Inom den övriga verksamheten i SKB sker ständigt en utveckling. I förlängningen av vårt kvalitetsarbete sker hela tiden en verksamhetsutveckling, som ska ge ständiga förbättringar av vår verksamhet. Ibland sker denna i små steg och ibland i större. Det viktiga är att riktningen är rätt.

I övrigt ser det som vanligt bra ut för SKB, det vill säga ekonomin är under kontroll och förvaltningen sköts på ett bra sätt. Det är alltid lika roligt att kunna berätta om det. Så här års pågår också en omfattande planering av nästa års verksamhet. I denna planering medverkar samtliga medarbetare i en eller annan form. På varje avdelning och enhet upprättas verksamhetsplaner med mål och aktiviteter för nästa år. Allt i enlighet med det kvalitetstänkande som ska genomsyra all verksamhet. Förhoppningsvis leder detta till ett mer systematiserat och strukturerat arbete, som i förlängningen ger en kostnadseffektiv och hög servicenivå.

Henrik Bromfält

Hur kan den kooperativa hyresrätten utvecklas?

Det finns ett stort intresse för kooperativ hyresrätt i landet men samtidigt är okungheten om upplåtelseformen stor. Framförallt finns det ingen naturlig erfarenhet av hur man startar och driver en kooperativ hyresrättsförening eller hur en sådan förening ska bygga nya bostäder.

Det behövs således mer information och stöttning om upplåtelseformen ska kunna utvecklas i Sverige. För att råda bot på detta har regeringen uppdragit åt Boverket att utreda hur den kooperativa hyresrätten ska kunna utvecklas på ett bra sätt i framtiden.

Boverkets rapport blev klar i somras och den innehåller ett flertal förslag. Bland annat sägs att informationen om upplåtelseformen måste öka. Vidare föreslås olika stöd och garantier vid nyproduktion

av bostäder. Ytterligare ett förslag handlar om att en nationell förening för kooperativa hyresrättsföreningar bör finnas. En förening för föreningarna alltså.

Denna skulle medverka till att stötta befintliga föreningar, sprida information om upplåtelseformen samt bidra med experthjälp vid tillkomsten av nya föreningar och bostadsprojekt.

Det hela verkar klokt och borde kunna göra att upplåtelseformen får ökad spridning. Förslagen i utredningen kommer nu att nagelfaras och bearbetas för att eventuellt sjösättas senare. Något som vi i SKB stödjer och kommer att ha nytta av i framtiden. Ju fler kooperativa hyresrättsföreningar som finns desto starkare blir SKB.

Henrik Bromfält

NU KAN DU REGISTRERA DIN PERSONLIGA PIN-KOD

Som vi informerade om i förra numret av Vi i SKB har SKB på föreningens hemsida infört möjligheten att frivilligt registrera en personlig PIN-kod för att få åtkomst till medlemmens personliga sidor, exempelvis adressuppgifter och saldo på olika konton i föreningen.

Anledningen är att ett fåtal medlemmar har hört av sig och vill skydda sina uppgifter på hemsidan genom någon typ av PIN-kod.

För att logga in på SKBs hemsida måste du ange ditt medlemsnummer och en PIN-kod. PIN-koden är lika med ditt personnummer. Nyheten är att du kan välja en annan PIN-kod än personnumret.

PIN-koden ska bestå av sex till tio siffror. Om du vill ändra PIN-kod, går du in på "Dina uppgifter" och klickar på "Ändra PIN-kod". Bekräftelse på att PIN-koden ändrats skickas med e-post till dig som anmält e-postadress till oss. Övriga får bekräftelse hemsänd med vanlig post.

Bertil Ekvall

DELÅRSRAPPORT FÖR FÖRSTA HALVÅRET 2005

SKBs ekonomi har utvecklats på ett bra sätt under första halvåret 2005. Marknadsräsentorna har fallit markant, vilket är huvudförklaringen till att överskottet blev så bra som 37 mkr, 14 mkr bättre än motsvarande period 2004. I övrigt har kostnaderna utvecklats ungefär som förväntat.

Intäktsökningen på 8 mkr förklaras till lika delar av tillkomsten av kvarteret Köksfläkten på Lilla Essingen och den hyreshöjning på i genomsnitt 1,5 procent som gjordes vid årsskiftet.

Fastighetskostnaderna innefattar driftkostnader såsom skötsel, reparationer och underhåll, uppvärmning, el, vatten, sophämtning samt tomträttsavgifter och fastighetsskatt. Dessa kostnader har jämfört med första halvåret 2004 ökat något mindre än budgeterat. Främst beror detta på att ett antal underhållsåtgärder ännu inte påbörjats. Även uppvärmningskostnaderna har blivit något lägre än beräk-

nat. Under andra halvåret räknar vi dock med att kostnaderna ökar ytterligare och på helårsbasis ungefärligen motsvarar årets hyreshöjning.

Finansiella poster är nettot av räntekostnader, ränteintäkter och räntebidrag. Denna post har minskat med 9 mkr från 2004 som följd av de fallande marknadsräntorna.

Föreningens egna kapital har sedan halvårsskiftet 2004 ökat med 94 mkr. Ökningen hänförs sig i ungefär lika delar till verksamhetens överskott och till medlemmarnas insatssparande.

Första halvårets investeringar uppgår även de till 94 mkr, varav 85 mkr hänförs sig till kvarteret Maltet i Hammarby Sjöstad. Tack vare föreningens goda ekonomi har årets investeringar så här långt kunnat klaras utan nyupplåning. Detta är naturligtvis mycket positivt och minskar det

Delårsrapport

januari-juni, mkr	2005	2004
Intäkter	238	230
Fastighetskostnader	-134	-132
Central administration	-14	-13
Fastighetsavskrivningar	-21	-21
Finansiella poster	-32	-42
Resultat	37	22
Investeringar	94	30
Eget kapital	1 007	913
Balansomslutning	3 216	3 122

finansiella risktagande som de stora investeringar i nyproduktion vi har framför oss innebär. 2006 räknar vi med att investera mer än 300 mkr och de närmaste fem åren mer än en miljard kronor. Självfallet innebär detta att vi också ökar låneskulden och därmed känsligheten för räntehöjningar.

Thorbjörn Nilson

VARFÖR MAN BEHÅLLER SIN TURORDNING

I diverse motioner de senaste åren har föreslagits att medlem, som fått en SKB-lägenhet, ska mista sin turordning. Ett sådant system, där den bostadssökande placeras sist i kön när han eller hon fått en lägenhet, tillämpas av andra bostadsorganisationer. Frågans aktualitet ökar, eftersom allt fler unga medlemmar uppnår vuxen ålder och börjar söka bostad. Den förstärks också av den svåra bostadsbristen i Stockholmsområdet.

I sina motionsutlåtanden framhåller SKBs styrelse att tanken med SKBs system är att en medlem, som har fått en lägenhet hos föreningen, ska ha möjlighet att söka en ny lägenhet om bostadsbehovet förändras. Om en medlem som redan bor hos SKB får en ny lägenhet, återlämnas den gamla lägenheten till föreningen och erbjuds medlemmarna. Om den som hyr en lägenhet hos SKB skulle förlora sin turordning och därmed inte ha möjlighet att söka en ny SKB-lägenhet, är det stor risk att lägenheten byts externt mot en lägenhet utanför föreningens bestånd. SKBs kö skulle då gå miste om lägenheten.

Bertil Ekvall

SKB DELTAR I NÄTVERK

Sedan en tid deltar SKB i nätverket REX-Group, som består av bostadsföretag i olika europeiska länder som England, Holland, Italien och Sverige. Namnet REX står för Research and Exchange, vilket förenklat kan översättas med Forskning och Utbyte. Tanken med nätverket är att jämföra bostadsverksamhet i olika länder och företag, samt att företagen ska lära av varandra och dela med sig av sina erfarenheter.

En av uppgifterna är att jämföra nyckeltal som exempelvis driftkostnader, fastighetsskötsel, finanskostnader. IT-verksamheten har också undersökts och

jämförts mellan de olika företagen. Även kvalitetsfrågor kommer att diskuteras och jämföras.

I våras besökte deltagare från de olika företagen i REX-Group SKB. Besöket omfattade både praktiska diskussioner och studiebesök i några av SKBs bostadsområden, såväl gamla som nya.

Deltagarna blev mycket imponerade av vad de fick se och det är bara att konstatera att våra bostäder är betydligt bättre än motsvarande bostäder i de andra bostadsföretagens bestånd.

Henrik Bromfält

HUS PÅ TURNÉ I KVARTEREN

Hyresutskottet (HUS) har under året varit ute i kvarteren och alla boende medlemmar har bjudits in till diskussion om hyres-sättningsprinciperna inom SKB. Dessa har förstås också diskuterats livligt på de senaste stämmorna.

Eftersom vi i SKB inte har någon motpart så har stämman skapat utskottet som en sorts motpol till styrelsen. HUS "normala" verksamhet är att under hösten samråda med styrelsen om det kommande årets hyror samt att vid om- och nybyggnader fastställa den nya hyran. HUS ledamöter återfinns i årsberättelsen samt på hemsidan och de representerar såväl boende som köande medlemmar. De väljs på två år av stämman.

De sista årens stämmor har innehållit en hel del motioner om risken för marknadshyror eller i vart fall avsevärt högre hyreshöjningar i innerstaden jämfört med andra områden. Att såväl stämman, styrelsen som utskottet har avvisat tanken på marknadshyror har inte lugnat motionärerna nämnvärt. Att många medlemmar i förorter under en följd av år levt med marknadshyror förefaller vara en okänd realitet för många.

Under 2005 har till exempel Båggången i Hässelby och Gulmåran i Tyresö levt med

marknadshyror. Under hela 90-talet har Farsta, Lillsjönäs, Husby, Fruängen, Årsta med flera fått smaka på konsekvenserna av marknadshyror.

Oron på sina håll för att det kommer att inträffa i Hammarby Sjöstad är påtaglig. Medlemmar har också flyttat ifrån sina lägenheter vid renoveringar, till exempel i Filthatten i Fruängen.

Inom HUS behöver vi ha en tätare och närmare kontakt med alla medlemmar eftersom utskottets betydelse i den demokratiska organisationen har ökat och vi har därför beslutat att under sex tillfällen ge ledamöterna möjlighet att träffa "alla medlemmar" för att diskutera dessa frågor.

Hemsidan borde vara ytterligare en kanal för direkt kontakt mellan medlemmar och hyresutskottet. Det är också så att din synpunkt har betydelse och det du säger kan göra en väsentlig skillnad.

De hittills genomförda mötena har varit välbesökta och livliga. Frågorna har varit vitt spridda, här följer ett axplock:

- Kommer biltullarna att få folk att flytta ut ur innerstaden?
- Varför ska läget ha så stor betydelse för hyran?
- Varför kostar nybyggen så mycket?

- Hur arbetar SKB för att få ner kostnaderna?
- Varför ska jag som har utsikt över en garageinfart ha (nästan) samma hyra som den som ser ut över Mälaren 2 tr upp?
- Varför har inte alla tillfrågats om hyresenkäten?
- Blir hyran 44 procent högre vid renoveringar?
- Bovärdeklassning – vad är det för nåt?
- Det finns ingen parkering i vårt hus – påverkar det hyran?
- Betalningsvilja – är det samma sak som marknadshyra?
- Hellre hög standard än bra läge!
- Kan varje hus mätas exakt?
- Kan en smutsig uteplats påverka hyran neråt?
- Är marknadshyror och medlemshyror samma sak?
- Kan vi ordna ett möte i kvarteret för att diskutera dessa frågor?

En del frågor hör hemma inom SKB, andra får debatteras i andra forum och vi i HUS har protokollfört varje möte och fråga och tar varje fråga (som hör ihop med hyressättning i SKB) med oss till det kommande hyressamrådet.

*Tor-Björn Willberg,
ordförande i hyresutskottet
torbjorn.w@chello.se*

RÖKNING I SKBs FASTIGHETER?

Under de senaste åren har föreningsstämman behandlat två motioner om de problem som uppstår vid rökning inomhus och på balkonger (motionerna 9/2003 och 10/2005). Frågan är viktig, rök är väldigt besvärligt för många av våra medlemmar.

Samhällets generella syn på rökning har skärpts otroligt mycket de senaste 20–30 åren. Så är det till exempel numera rökförbud i de flesta allmänna byggnader och sedan halvårsskiftet också på krogar och barer.

I SKB är vi tydliga med att rökförbud gäller i samtliga våra allmänna utrymmen, såsom trapphus, hissar, tvättstugor, källar- och vindsgångar samt kvarterslokaler. Trots detta är det några som ändå störs av cigarettök. Det kan vara rök från balkonger och uteplatser eller från öppna

dörrar och fönster i lägenheter, där det röks. Detta upplevs ibland så störande, att människor tvingas ha fönster stängda trots heta sommar dagar och varma nätter. Även möjligheten att utnyttja den egna balkongen eller uteplatsen kan starkt begränsas. En del störs så mycket att de till och med överväger att flytta!

Inom SKB finns inte något förbud om rökning i lägenheten eller på den egna balkongen. Ett sådant förbud är knappast möjligt med den hyreslagstiftning vi har och skulle bli väldigt svårt att övervaka. Förslag om att inrätta rökfria hus har också funnits, men hamnar i stark konflikt med våra köregler.

Alla som bor i SKB-lägenhet är med i en förening och genom samtal medlemmar

emellan kan nog många gånger rökproblemet lösas på ett för alla parter acceptabelt sätt. Men ibland går det inte. Då finns kvartersrådet som en resurs, som kan hjälpa till att nysta i problemet. Fungerar inte heller detta, ställer vi i förvaltningen självklart upp och försöker hjälpa till med att hitta en lösning.

Claes Göthman

UPPDRAGEN FRÅN FÖRENINGSTÄMMORNA – VAD HAR HÄNT?

Beslut på SKBs föreningsstämmor medför ibland uppdrag till styrelsen. Uppdragen kan vara av olika karaktär, allt ifrån att utreda någon fråga till att genomföra förslag som tagits upp på stämman. Vid de två senaste föreningsstämmorna har styrelsen fått nedanstående uppdrag.

INFORMATIONSBLAD OM MÖTESREGLER

Beslutet vid stämman 2004 innebar att styrelsen fick i uppdrag att ta fram ett enkelt informationsblad om mötesregler. Avsikten med en sådan information är att de närvarande ska känna sig mer trygga i mötesmiljön/-situationen. Exempel på information kring mötesregler kan vara upplysningar om yttrande-, förslags- respektive rösträtt, repliker, propositionsordning, votering med mera.

Lägesrapport

Ett sådant informationsblad togs fram redan till 2004 års stämma och fanns också tillgängligt vid årets stämma. Informationsbladet kommer även fortsättningsvis att finnas med dels i utskicket till stämman, dels vid själva stämman.

FÖRTECKNING ÖVER FÖRTROENDEVALDA

Beslutet från 2004 års föreningsstämma innebar bland annat att styrelsen fick i uppdrag att se över rutinerna för hantering av de förtroendevaldas adress- och telefonuppgifter, att undersöka möjligheterna till att dels ange e-postadresser till de förtroendevalda och publicera dessa uppgifter på SKBs hemsida.

Lägesrapport

Förteckningarna över de förtroendevalda är numera kompletterade med bland annat telefonnummer och e-postadresser i det fall där den förtroendevalde gett sitt samtycke. Förberedelser pågår för att lägga ut uppgifterna på hemsidan, dock med begränsad åtkomlighet.

RIKTLINJER FÖR TVÄTTSTUGEUTRUSTNING

Beslutet (2004) var att ge styrelsen i uppdrag att utarbeta enklare riktlinjer avseende kapaciteten för tvättmaskiner i SKBs tvättstugor.

Lägesrapport

Nya riktlinjer är framtagna och redovisas på sidan 25 i detta nummer av Vi i SKB.

REDOVISNING AV UPPDRAG TILL STYRELSEN

Beslutet vid 2005 års stämma innebär att styrelsen årligen ska redovisa vidtagna åtgärder med anledning av de uppdrag man fått av stämman.

Lägesrapport

En årlig redovisning kommer att göras. Formerna för denna får avgöras från fall till fall, beroende på bland annat uppdragets omfattning och karaktär. Lämpliga tillfällen kan vara vid föreningsstämman eller vid fullmäktigedagen, i tidningen Vi i SKB eller i årsredovisningen.

SÄKRARE BESLUTFATTANDE VID STÄMMAN

Stämman gav 2005 styrelsen i uppdrag att vidta åtgärder för ett säkrare beslutfattande vid stämman, till exempel genom utdelning av röstkort, märkt med årtal, att användas vid votering.

Lägesrapport

Genomfört vid föreningsstämman 2005, då de röstberättigade erhöll namnbricka och röstkort (vars utseende ska förändras år från år). Därutöver uppmanades de ordinarie ledamöterna att sitta i särskild del av lokalen.

TYDLIGARE REGLER OM NÄR- VARO- OCH YTTRANDE RÄTT VID FÖRENINGSTÄMMAN

Motionen föreslår ändringar i SKBs stadgar i syfte att erhålla tydligare regler om närvaro- och yttranderätten vid stämman.

Lägesrapport

De ändringar som föreslås i motionen kommer att beaktas vid kommande stadigeändring.

INSAMLING AV FARLIGT AVFALL

Beslutet vid stämman innebär att styrelsen fick i uppdrag att genomföra försök med insamling av farligt avfall i några fastigheter i samarbete med miljöförvaltningen.

Lägesrapport

Diskussioner har förts med miljöförvaltningen beträffande den praktiska hanteringen av försöket. Genomförandet kommer att ske när alla praktiska frågor lösts.

TILLVAL AV KÖKSUTRUSTNING

Stämmans uppdrag till styrelsen avser främst att hyresmedlemmarna även i det äldre beståndet ska kunna välja spis med keramikhäll när det är aktuellt med spisbyte.

Lägesrapport

Riktlinjer hur ovanstående tillval praktiskt ska hanteras håller på att utarbetas inom förvaltningsavdelningen. Information om detta redovisas senare.

INFORMATION OM TRÄFFADE HYRESUPPGÖRELSER

Styrelsen tog på sig att redovisa en motivering till träffade hyresuppgörelser.

Lägesrapport

Redovisning av träffade hyresuppgörelser kommer att lämnas i särskilt meddelande, i tidningen Vi i SKB/hemsidan eller på annat lämpligt sätt.

Henrik Bromfält

FOTON JOHAN JÄRNING

KVARTERET MALTET

Täckelset börjar falla

Just nu råder febril byggaktivitet i kvarteret Maltet.

I min byggrapport i förra numret av tidningen, försökte jag beskriva det röriga grundläggningsskedet och den då påbörjade stombyggnadsprocessen.

I skrivande stund (mitten av september 2005) pågår stombyggnadsarbetena fortfarande, samtliga trapphus har påbörjats och garaget är i huvudsak klart. Det tjänstgör nu som förråd för byggmaterial. Uppe från Idestrands butiksparkering kan man få en bra uppfattning om detta kvarters stora byggvolym. Den mest arbetskrävande delen av stommen är nu klar och arbetena fortskrider planenligt utan extra skiftarbete.

Delar av taken börjar också bli klara; plåtslagarna arbetar på huskroppen mot Hammarby Allé. En försättning för att byggnadsarbetena ska kunna fortskrida och slutföras är ju att huset är tätt!

Det är andra arbetsmoment som nu gör mera väsen av sig, som till exempel de utvändiga putsarbetena. Först reser ställningsbyggarna ställningar kring stom-

men, sedan kläs alltihop in, för att murarna ska kunna göra vädersäkrade putsarbeten. När fasadputsen sedan fått rätt färg kunde täckelset falla och vi kan nu se delar av den nästan färdiga fasaden mot Korphoppsgatan.

Nu är det bara balkongräcken som fattas, för att fasaden ska vara helt klar.

Inne i huskroppen pågår många aktiviteter. Det kryllar av byggnadsarbetare, precis som myrorna i en myrstack. Elektrikerna drar sina rör och trådar. Rörläggarna sätter upp värmestammar, ”avloppsgrödor” och vattenledningar. Golvläggare lägger ut avjämningsmassor. Målarna har börjat spackla tak och väggar. Snickarna har fullt upp att göra med köksinredningar, dörrkarmar, inklädnader... Vi har också låtit utrusta en så kallad provlägenhet i första trapphuset, som visas för hugade lägenhetspekulanter.

Bo Andersson

Lägenheten har en öppen planlösning mellan matrum och vardagsrum.

SKB har iordningställt en visningslägenhet på tre rum och kök i kvarteret Maltet.

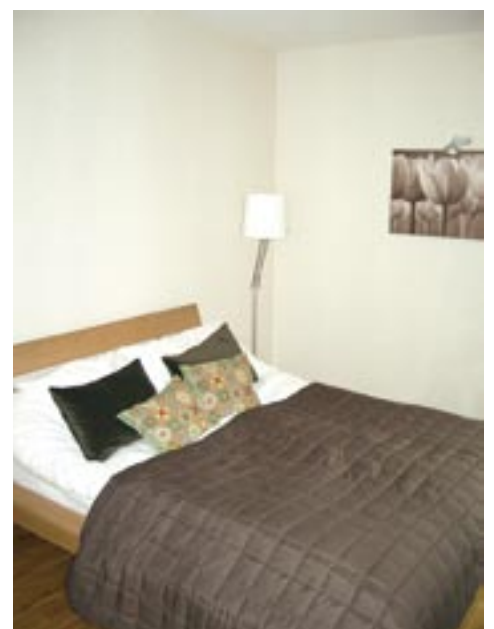
Vardagsrummet har utgång till en stor balkong.

Här ser vi prov på två kökslucksalternativ.

Den vägghängda toaletten gör badrummet lättstädad.

De vackra trägolven är genomgående i lägenheten.

Gudrun Ek väljer färger till sin nya tvårummare på Maltgatan. Birgitta Lundqvist (t h) ansvarar för uthyrningen av lägenheterna i Maltet.

FOTO STURE EKENDAHN

Uthyrning av Maltet pågår

Nu pågår den andra etappen av uthyrningen av de 216 lägenheterna i kvarteret Maltet. I skrivande stund (början av oktober) återstår ett sextiototal lägenheter i storlekarna två till fyra rum och kök att hyra ut.

De lägenheter som eventuellt blir över kommer att annonseras ut på hemsidan och talsvar. De medlemmar som hittills tecknat kontrakt har turordning från 1973 till maj 2004.

Inflyttningen sker successivt under tiden 1 februari till 15 september 2006.

SKB har glädjande nog beviljats statligt investeringsbidrag för lägenheterna i Maltet. Det innebär att hyrorna har kunnat sänkas med i genomsnitt cirka 100 kronor per kvadratmeter till den nya snitthyran 1 325 kronor per kvadratmeter. De nya hyrorna hittar du i tabellen nedan.

Kristina Huber

Storlek	Yta kvm	Månadshyra	Totalinsats
1 rum och kokvrå	32	4 500 kr	77 000 kr
2 rum och kokvrå	37–49	4 900–5 900 kr	87 000–113 000 kr
2 rok	46–71	6 100–8 100 kr	102 000–167 000 kr
3 rok	73–85	7 700–8 900 kr	153 000–188 000 kr
4 rok	83–103	8 800–10 300 kr	184 000–226 000 kr
5 rok	102	10 400 kr	224 000 kr

Vill du veta mer om kvarteret Maltet är du välkommen att kontakta Birgitta Lundqvist, telefon 08-704 61 09.

BYGGRUTAN

MALTET, HAMMARBY ALLÉ 80-92 m fl, HAMMARBY SJÖSTAD

216 lägenheter

Bygget startade i augusti
2004

Totalentreprenör: Skanska
Inflyttning: 1 februari – 15
september 2006

KAPPESEGLINGEN HAMMARBY ALLÉ/HELIOGATAN, HAM- MARBY SJÖSTAD

123 lägenheter

Lagakraftvunnen detaljplan

Byggstart planerad till januari
2006

Inflyttning under 2007

LUSTGÅRDEN, WARFVINGES VÄG, KUNGSHOLMEN

Cirka 120 lägenheter

Planarbetet pågår

Byggstart planerad till 2007

Inflyttning 2008

SKÅLDERVIKEN, GULLMARS- VÄGEN, ÅRSTA

Cirka 30 lägenheter

Planarbete pågår

Byggstart planerad till 2007

Inflyttning under 2008

UGGLAN, TULEGATAN, SUNDBYBERG

Cirka 50 lägenheter

Planarbetet pågår

Byggstart planerad till 2007
Inflyttning under 2008

HANDBOKEN, ABRAHAMS- BERGVÄGEN, ABRAHAMSBERG

Cirka 30 lägenheter

Planarbetet pågår, men går
trögt

Byggstart planerad till 2008

Trolig inflyttning 2009

KAMPEMENTSBACKEN, KAM- PEMENTS GATAN, GÄRDET

Cirka 60 lägenheter

Planarbete har kommit igång

Byggstart planerad till hösten
2008

Inflyttning under 2010

PERSIKAN, BONDEGATAN, SÖDERMALM

Cirka 110 lägenheter

Planarbetet pågår

Trolig byggstart 2009

Inflyttning under 2010

NORRA DJURGÅRDSSTADEN (HJORTHAGEN VÄSTRA)

Cirka 140 lägenheter

Planarbetet pågår

Byggstart 2009

Inflyttning 2010

ANNEDAL (f d BALTIC), MARIEHÄLL

Cirka 125 lägenheter

Planarbetet pågår

Trolig byggstart 2009

Inflyttning under 2010

FÅ RABATT MED SKB-PLUS

Som medlem i SKB kan du utnyttja de medlemsrabatter och andra förmåner som vi samlat under rubriken SKB-Plus. Glöm inte att ta med ditt medlemskort.

GLAS OCH PORSLIN

Svenska Porslins- & Glasvaru AB, Atlasmu-
ren 16. 20 % rabatt på hela sortimentet.
Tel 08-32 49 10. www.porslinsbolaget.com.

FÄRG OCH TAPETER

Måleributiken, Drottningholmsvägen 175,
Alvik. 20 % rabatt på lagerförda varor
och 10 % på ej lagerförda varor. Tel 08-
445 95 95. www.maleributiken.se.

Flügger Färg. 20 % rabatt på ordinarie
butikspris vid köp av lagerförda färger
och tapeter. Kan inte kombineras med
andra erbjudanden. www.flugger.se
Rabatten gäller i följande butiker: Karls-
bodavägen 13-15, Bromma. Enebybergs-
vägen 10 A, Danderyd. Sockenvägen 467,
Enskede. Vendelsövägen 51, Haninge.
Industrivägen 10, Solna. Kanalvägen 7,
Upplands Väsby. Linnégatan 22, Stock-
holm.

GOLVPRODUKTER, INREDNINGAR

Ekens Golv, Bäckdalsvägen 1, Huddinge.
20 % rabatt på golvprodukter samt 10 %
på inredningar. www.ekensgolv.se.

BELYSNING

Norrmalms Elektriska Affär AB, S:t Eriks-
gatan 87. 10 % rabatt på all belysning.
www.norrmalmsel.se.

VITVAROR, HUSGERÅD

Electrolux Home AB (Home), www.elektroluxhome.com. Electrolux Home vit-
varusortiment: 10 % på ordinarie pris,
vid aktivitetspriser minst 5 %. Electrolux
Home Små-el/Cookshopsortiment: 10 %
på ordinarie pris. Gäller följande Home-
butiker: Klarabergsgatan 33, Stockholm,
Fiskartorpsvägen 56, Stockholm, Täby
Centrum, Glimmervägen 10 (Stinsen),
Sollentuna.

TVÄTTERI

Sturebadstvädden, Humlegårdsgatan 17
och Sky City Arlanda. 15-20 % rabatt på
ordinarie tvättpriser. [www.sturebads-
tvatten.se](http://www.sturebads-
tvatten.se).

LÅS OCH TILLBEHÖR

Kungsholms Låsservice, Polhemsgatan 7.
10 % rabatt på lås och tillbehör.

MARKISER OCH PERSIENNER

Inter Sun AB och Niklassons Markiser AB,
Sockengränd 2 i Årsta. Tel 08-722 90 15.
40 % rabatt på materialet. Montage till-
kommer.

BILPOOL

Medlemskap i City Car Club ger tillgång
till alla City Car Clubs bilar i Stockholm,
Göteborg och Helsingfors. SKB-medlem-

mar får 5 % rabatt på månadskostnaden
hos City Car Club. Prislista och avtalsvill-
kor finns på www.citycarclub.se eller ring
tel 08-601 28 80.

HEMFÖRSÄKRING

Folksam erbjuder hemförsäkring för SKBs
köande medlemmar. Beloppslös, det vill
säga du blir alltid försäkrad till rätta vär-
det och slipper göra en värdering av ditt
bohag. Rabatt på många tilläggsförsäk-
ringar. Ring Folksam, Maj-Britt Selander,
tel 08-772 81 51.

LÅN I BANK

Handelsbanken Brommaplan erbjuder
blancolån, det vill säga lån utan säkerhet,
upp till 100 % av erforderlig insats till SKB,
alternativt 50 000 kr för övriga ändamål.
Ränta: Riksbankens reporänta + 2,75 %.
Säkerhet: Blanco. Amorteringstid:
Enligt överenskommelse. Kontakta
Catharina Swärdh tel 08-564 103 06,
alt 08-564 103 00 eller maila till
brommaplan@handelsbanken.se.

SEB. Som medlem i SKB får du låna upp
till 200 000 kronor hos SEB utan säkerhet.
Genom Enkla Lånet får du låna till en låg
och rörlig ränta. Ring 0771-365 365 eller
gå in på www.seb.se/enklalånet och få
ditt lånebesked direkt.

Vad tycker SKBs köande medlemmar om föreningen?

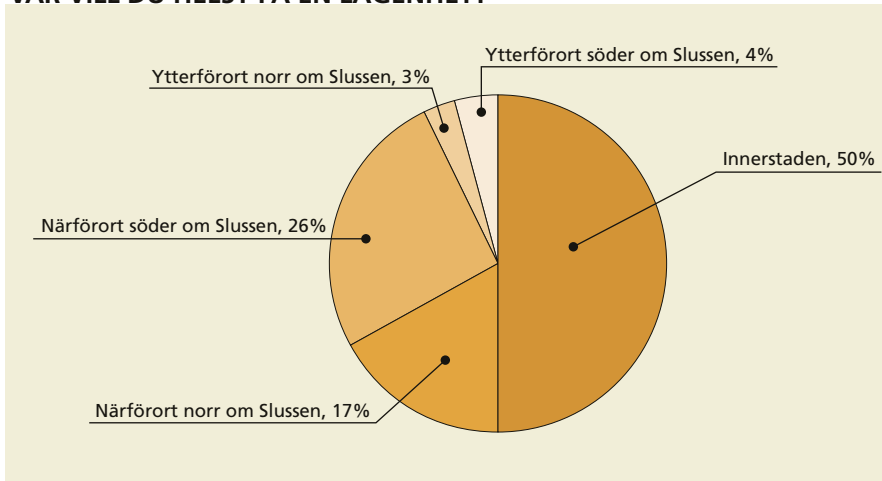
Under perioden 13 januari till 28 februari fick SKBs köande medlemmar via hemsidan möjlighet att svara på frågor om:

- Köandet i SKB
- Informationen om befintliga bostäder
- Insatser, hyror och insatssparande
- Medlemskapet i SKB

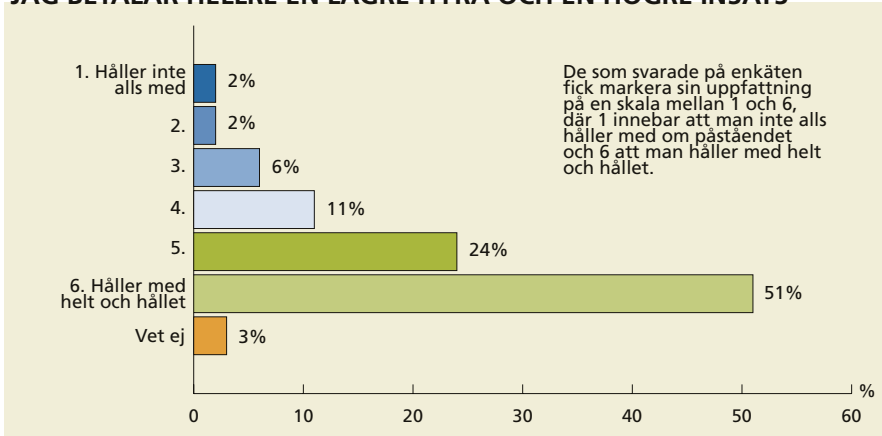
Enkäten innehöll totalt 31 frågor. Frågorna togs fram efter intervjuer med medlemmar i föreningen som anmält sitt intresse för att bli intervjuade. Deras synpunkter sammanfördes med anställdas frågeställningar. Drygt 600 svarade på enkäten. Genomsnittsåldern bland dessa var 35 år. Framförallt var det köande i åldern 20–29 som svarat. Inte överraskande, eftersom denna grupp står inför anskaffandet av en egen bostad.

Bertil Ekvall

VAR VILL DU HELST FÅ EN LÄGENHET?

JAG BETALAR HELLRE EN LÄGRE HYRA OCH EN HÖGRE INSATS

”Bygg fler små och billiga lägenheter”

SAMMANFATTNING AV SVAREN

Nästan 70 procent av SKBs köande står enbart i SKBs bostadskö. 60 procent kommer att söka bostad i SKB inom en femårsperiod medan drygt 20 procent köar för eventuella kommande behov.

De områden som efterfrågas är till 50 procent innerstaden och drygt 40 procent närförort. Stockholms ytterstad efterfrågas enbart av 7 procent.

Flera av de svarande framför att hyresnivåerna är för höga i nyproduktion. Beträffande kötiderna skriver så gott som samtliga att de är för långa.

Att man får behålla sin kötid efter att ha fått en SKB-lägenhet tycker flera borde ändras. Majoriteten av de köande anser att informationen om SKBs områden är tillräckligt omfattande.

Större delen av de tillfrågade tycker att storleken på SKBs medlemsavgift, det årliga insatssparandet, hyror samt insatser är rimliga. Drygt 50 procent kan tänka sig betala en högre insats om hyran blir lägre.

Icke oväntat har många blivit medlemmar i SKB för att de vill få en bostad, men även

förtroendet för föreningen är en bidragande orsak. Det är få som tycker det är lätt att engagera sig i föreningen och det är också få som vill engagera sig.

Flera tycker att SKB borde införa någon typ av seniorboende. En majoritet av SKBs medlemmar är nöjda med sitt medlemskap i SKB och anser att föreningen som organisation uppfyller dess förväntningar.

Hela rapporten finns på SKBs hemsida www.skb.org/Information/Medlemsinfo. Den kan också beställas genom SKBs växel, tel 08-704 60 00.

Här publiceras ett urval av de synpunkter som lämnats i enkätsvaren.

HYRAN OCH INSATSER

”Jag föredrar en balans mellan insats och hyra.”

”Eftersom man får tillbaka sin insats vid flyttning ur en SKB lägenhet så tycker jag att summan är rimlig för insatsen.”

”Insatserna på nyproduktion är alldeles för höga. Hur ska ungdomarna och även pensionärerna ha råd med dom? Hyrorna på dom gamla lägenheterna är mycket bra men sen brakat det iväg.”

”Slopa de skyhöga insatserna. Hyrorna på nyproduktion är höga nog. Annars riskerar SKB att bli en väldigt segregerad förening.”

”Nya lägenheter tenderar ha både hög insats och hög hyra, varvid valfriheten minskar för oss ”fattiglappar”. Mest troligt är väl att man hellre väntar längre för att få en lägenhet med lägre hyra, som finns i de mest attraktiva områdena.”

”Det är trist att hyrorna är så höga utanför innerstaden. Och att det är så lång kötid även till närförort.”

”De äldre lägenheterna har en orimligt låg hyra. Risken finns att de blir spekulationsobjekt (för exempelvis externa byten).”

”Hög hyra är ok, men om man dessutom måste sätta in cirka 200 000 kronor utöver det så blir det ett mycket dyrt boende.”

”En billig lägenhet i innerstan ser jag som omöjligt att få. En nyproducerad lägenhet är alldeles för dyr! För vilka bygger ni egentligen?”

”Viktigt att hålla nere hyrorna, både i det äldre beståndet och i nyproduktionen. Det är så lätt att de som har pengar hörs, och bagatelliserar hyreshöjningar. Kan-ske inköp av redan byggda hyresfastigheter exempelvis i innerstaden är en modell – så småningom ger de ju fler lägenheter till medlemmarna.”

LÄGET

”Kan tänka mig både gammal och nypro-

ducerad lägenhet bara läget är bra (innerstad eller närförort söder) och hyrorna inte oskäligen.”

”Kan tänka mig bo i förort också, beroende på hyra och standard.”

”Det är olika faktorer som samverkar. Kan tänka mig högre hyra om nybygget ligger centralt.”

KÖTID

”Jag tycker att det är fel att medlemmarnas kötid inte startar om från noll när man blir förmedlad en lägenhet.”

”Ska det behöva vara längre kötid i SKB än i den kommunala bostadskön?”

”Tycker inte alls att SKB är en bra kö. Står man i andra köer i 20 år kan man välja och vraka lägenhet. Motsvarande i SKB är en skämt. Ska man stå i 20 år för att bara få söka i ytterförorter eller lägenheter som kostar 12 000 i månaden. Har man tagit en lägenhet borde det minst gå 3 år innan man får söka om. Även om jag får söka på Orrfjärdsgränd men brukar komma på plats 300-400, så kan jag inte söka på till exempel Erkenkroken om någon som bor där flyttar till Orrfjärdsgränd. Så det blir ju inte fler lägenheter tillgängliga för mig eller andra på det sättet. Jag har 2 barn också och vill inte söka på en 1:a i Fruängen. Fy vilken dålig kö!”

”Det känns som en omöjlighet att inom rimlig tid kunna erhålla en lägenhet från SKB. Jag är 29 år gammal, har stått med i SKB sedan 1984 och har efter en massa tillfälliga boenden via andrahandskontrakt tvingats flytta hem till mamma?! Ska det vara så här?”

”Helt fel att de som redan har en lägenhet i SKB ska vara med och konkurrera med oss som köar. Som det är nu kommer aldrig de köande att ha en chans. Fram för ett nytänkande.”

”SKB fungerar oklanderligt för boende och har en mycket bra medlemservice. Att jag inte sätter högsta betyg beror endast på att jag köat i 20 år och inte kan söka en lägenhet närmare innerstaden än

Björkhagen och Åkeslund och i praktiken inte få någon närmare än Farsta, i bästa fall. Kötiden är orimlig jämfört med den kommunala bostadskön, som jag hade ställt mig i när jag fyllt 18 om jag förstått hur länge det skulle dröja inom SKB.”

VARFÖR MEDLEM I SKB

”Behöver inte lägenhet just nu, men det kan ju ändras fort. Föredrar då en äldre med lägre hyra och vill sannolikt bo i eller nära stan men det beror också på hur lätt det blir att behålla bilen som jag vill/måste ha tillgång till.”

”Står i SKBs kö för att ha möjligheten till en lägenhet utan att behöva lägga ut miljoner i insats.”

”Självklart vill jag ha en lägenhet, men orsaken till att jag är med i SKB är för att mina föräldrar satte mig i bostadskön när jag var 9 år som en trygghet när jag väl ville ha en lägenhet. Men väntetiden på en lägenhet är ju så lång så jag skulle väl helst velat vara med redan när jag var nyfödd för att få en chans.”

”Som en backup, ifall jag skulle behöva en hyreslägenhet i framtiden, exempelvis vid en eventuell separation från min partner.”

”För att vara garaderad vid eventuellt behov av annan bostad och för att jag tycker att den kooperativa hyresrätten är en god ide.”

”Jag vill bo hos SKB eftersom jag känner förtroende för föreningen men självklart också för att jag vill ha en lägenhet!”

FÖRSLAG PÅ MEDLEMS-AKTIVITETER

”Diskussioner om hur SKB ska få fler lägenheter till rimliga hyror att hyra ut till medlemmar, informationsmöten om hur ens kötid påverkar chanserna att få lägenhet i olika områden och tidsplanen, hur kön ser ut etc.”

”Möjlighet för köande att träffas på organiserat sätt.”

”Heminredning, målningsarbeten (gärna marmoreringsteknik och dylikt), tapetsering, enklare tekniska arbeten som man borde kunna klara själv.” >>>

>>> ”Att diskutera möjligheten till ökad grad av självförvaltning inom SKB.”

”Jag tycker att SKBs huvuduppgift är att tillgodose medlemmarnas behov av bostäder och att förvalta dem på ett bra sätt. Det är så många som konkurrerar om människors fritid så lägg ner det som vi inte är bäst på. Det privata engagemanget kommer att ta över där det behövs.”

”Rundturer i era olika bostadsområden, i form av introduktion av både området, fastigheten. Och kanske någon hyresgäst är villig att ha visning av sin lägenhet. Detta för att inge oss andra hopp och kanske kunna få till stånd ett vidgande av våra vyer beträffande val/önskemål av bostadsområde.”

SENIORBOENDE

”Eftersom många såväl boende som köande medlemmar är äldre tror jag att det skulle finnas behov av service i form av någon sorts seniorboende.”

”Vore intresserad av bostadsområde med äldreservice – möjlighet äta gemensamt (inte restaurang men utrymme), tillgång till ”vaktmästare” för enklare åtgärder i hemmet, tillgång till sjuksköterska, gemensamma utrymmen för kortspel, syjunta eller vad man kan behöva. Trygghet och gemenskap för friska (relativt) äldre personer.”

”Jag tycker äldreboende med olika former av service borde komma upp på dagordningen både i nybyggnationen och i det

äldre beståndet till exempel kollektivt äldreboende.”

”Om det inte finns boendeservice för 55+ vore det bra att ta in den formen i den ordinarie verksamheten.”

VAD SKA SKB BYGGA?

”Utöka bostadsbeståndet. Eventuellt köpa fler gamla hus för att undvika dom skyhöga.”

”Bygga fler små och billiga lägenheter.”

”Bygga fler nya hus så att det blir lättare att få en lägenhet. Tycker det byggs för mycket trerummare för att passa min familjs behov. Med tanke på det stora antal bland era medlemmar som är i tonåren och snart ska flytta hemifrån behövs det många nya små, billiga lägenheter. Dessutom vill deras föräldrar (= jag själv) som kanske säljer ett hus ha en större lägenhet. Bygg färre tvåor och treor och fler ettor och fyror. Har sett till exempel i kvarteret Maltet att det är väldigt mycket treor.”

”Nybyggen är bra även om jag inte har råd att bo där; då rör det på sig i alla fall och det blir lite omflyttningar och fler lediga lägenheter.”

”Bygg mer! Och mer! Och ännu mer!”

”Bygg lägenheter som ungdomar har råd att bo i!”

”Många i allmännyttan vill bo i SKB. Har man undersökt möjligheten för SKB att

köpa hus från allmännyttan, istället för att de boende bildar bostadsrätt, trots att många inte vill detta?”

LÄGENHETSFRITNINGAR

”Det bör finnas lägenhetsfritningar till alla lägenheter på hemsidan. Saknas till exempel för det nya området på Tyresö.”

”Det vore bra med fler bilder över de lediga bostäderna och planlösningarna som ligger uppe är oftast skalade så litet att de är oläsliga. Jämför med lägenheterna på hemnet.se.”

”Det enda som saknas är fler bilder. Särskilt hur husen ser ut. Ibland är de bra ibland dåliga. Jag tänker till exempel på när det anges nedre botten som våningsplan. Det kan ju innebära så mycket olika saker. Från ingen insyn en bit upp till marknivå och mycket insyn. Det skulle vara bra om man kunde se det redan från början så man inte behövde belasta intresseanmälan i onödan om man inte är intresserad av att bo för långt ner.”

ÅRSavgifter

”Medlemsavgiften och årsavgiften är alldeles för hög i förhållande till möjligheten att få en lägenhet.”

”Tycker att ni kan höja medlemsavgiften och det årliga obligatoriska bosparandet något.”

Lokaler och bilplatser att hyra

LOKALER

Hammarby Sjöstad. Kvarteret Maltet, Hammarby Allé (nyproduktion). 111 kvm butik, 174 kvm butik.

Ulvsvunda. Drottningholmsvägen 322, 234 kvm kontor. Drottningholmsvägen 320, 311 kvm kontor.

Kontakta Kenneth Jansson på SKBs kontor, tel 08-704 61 11, fax 704 60 66 eller e-post kenneth.jansson@skb.org.

BILPLATSER

Farsta. Östmarksgatan, månadshyra 200 kr (uteplats), 300 kr (uteplats med el). Boforsgatan månadshyra 300 kr (uteplats med el).

Fruängen. Jenny Linds gata, månadshyra 200 kr (uteplats).

Vårberg. Duvholmsgränd, månadshyra 150 kr (uteplats).

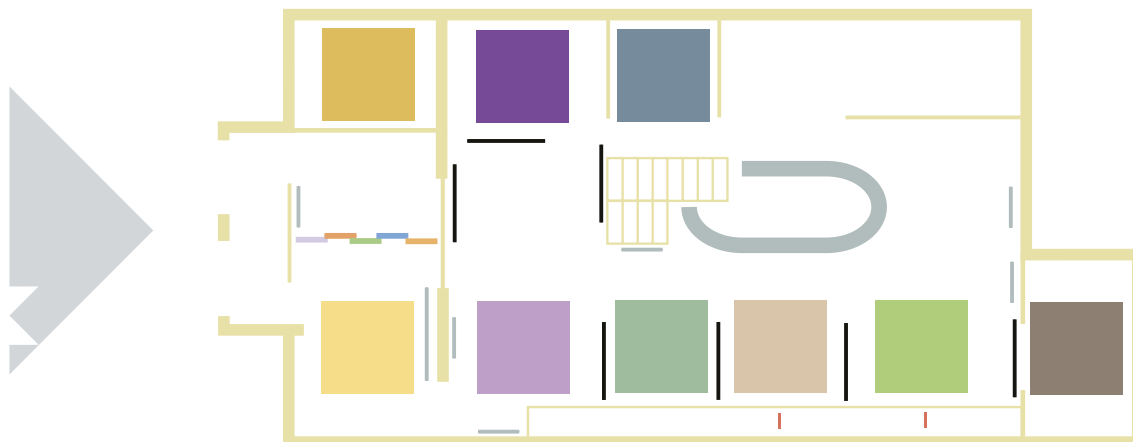
Eriksbergsåsen. Skarpbrunnsvägen, månadshyra 150 kr (uteplats), 300 kr (bur).

Tensta. Föllingebacken, månadshyra 150 kr (uteplats). Järingegränd, månadshyra 150 kr (uteplats).

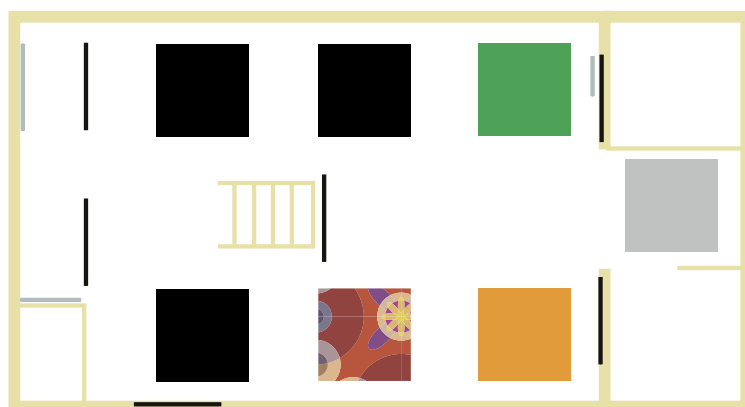
Hör av dig till uthyrningsenheten, tel 08-704 60 00, fax 08-704 60 66 eller e-post uthyrningen@skb.org.

stockholms färglåda

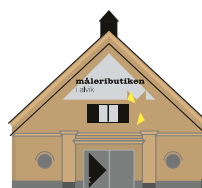
plan 1: här har vi samlat allt om färger, både för ute och inne

plan 2: ett levande inspirationshav med tapeter, tyger och egna färger

**20% rabatt
till medlemmar i SKB**

på lagerförda färger, tapeter och verktyg

måleributiken
i alvik

6.30-19.00 lör **9.30-16.00** sön **11.00-16.00**

maleributiken.se

445 95 95 drottningholmsvägen 175

Kvarteret Lillsjönäs, Hemslöjds-
vägen 4–14, Sunnanstigen
3–5, 9, Drottningholmsvägen
318–324, Ulvsunda

Ett av husen i kvarteret inrym-
mer SKBs kontor. I trapphuset,
rakt genom huset, hänger
"De platonska kropparna".
Konstverket består av fem
geometriska figurer i glas och
järn, symboliserande jord, eld,
luft, vatten och världsalltet.
Konstnär: Maria Ångquist
Klyvare, 1991.

FOTO KRISTINA HUBER

Konstnärlig uts

Människor har i alla tider smyckat sina miljöer. Tänk bara på grotterna i Frankrike för 20–30 000 år sedan eller de framgrävda freskerna i Pompeji. I Sverige finns det många härliga exempel från de senaste århundradena, såsom Dalarnas kurbitsmålningar och Hälsinglands allmogekultur, som vi idag vårdar och förundras över.

Sannolikt har utformningen av bilder och skulpturer spelat en avgörande roll för vår utveckling. Tänk

bara tanken att vi skulle ha ett samhälle utan de förskönande inslagen.

Inom SKBs bostadsområden finns det många goda exempel på vackra utemiljöer, dekorativt målade trapphus och genomtänkta lösningar, som alla syftar till att skapa goda bostadsmiljöer och trivsel för våra hyresmedlemmar.

Den konstnärliga utformningen har varit en viktig ingrediens i de senaste femton årens SKB-produktion

Kvarteret Blidö, Boforsgatan 4, Farsta
I husets entré hänger gobelängen "Dansande par".
Konstnär: Olle Nyman, 1993.

FOTO STEVEN Q

Kvarteret Mjården, Mjårdrånd 1-3,
Tullgårdsgatan 24-36, Södermalm
På gården ligger keramiska plat-
tor, månstrade i blått och turkos,
som bildar en cirkel.

En annan del av den konstnårliga
utsmyckningen av gården utgór
bånken "Vågspele" med rygg av
målad jårnplåt och tråsits, som
fått utmårkelsen Utmårkt Svensk
Form. Konstnår: Maria Ångquist
Klyvare, 1995.

FOTO LARS RADESÅTER, STURE EKENDÅHL

myckning för ökad trivsel

av boståder. Men det finns åven mójligheter att komplettera och förskóna vårt åldre fastighetsbestånd. I många bostadsområden har kvartersråden bidragit till utformningen vid exempelvis ommålning av trapphus. Entréerna år tacksamma att utforma gemensamt. Vågar, tak, belysning, inredning kan formges på ett både praktiskt och vackert såt.

De senaste åren har SKB uppmuntrat de insatser som enskilda SKB-medlemmar gör för vackra bal-

kong- och uteplatsmiljór. Till fromma inte bara för grannarna i huset utan åven för många som bor i omgivningen eller passerar förbi.

SKBs ambition år att skapa vackra bostadsmiljór och stimulera till såväl gemensamma som enskilda initiativ i våra bostadsområden. Så se dig omkring och fundera på hur du kan bidra till detta. Det finns många mójligheter. I SKB skapar vi det goda boendet gemensamt!
Leif Burman & Kristina Huber

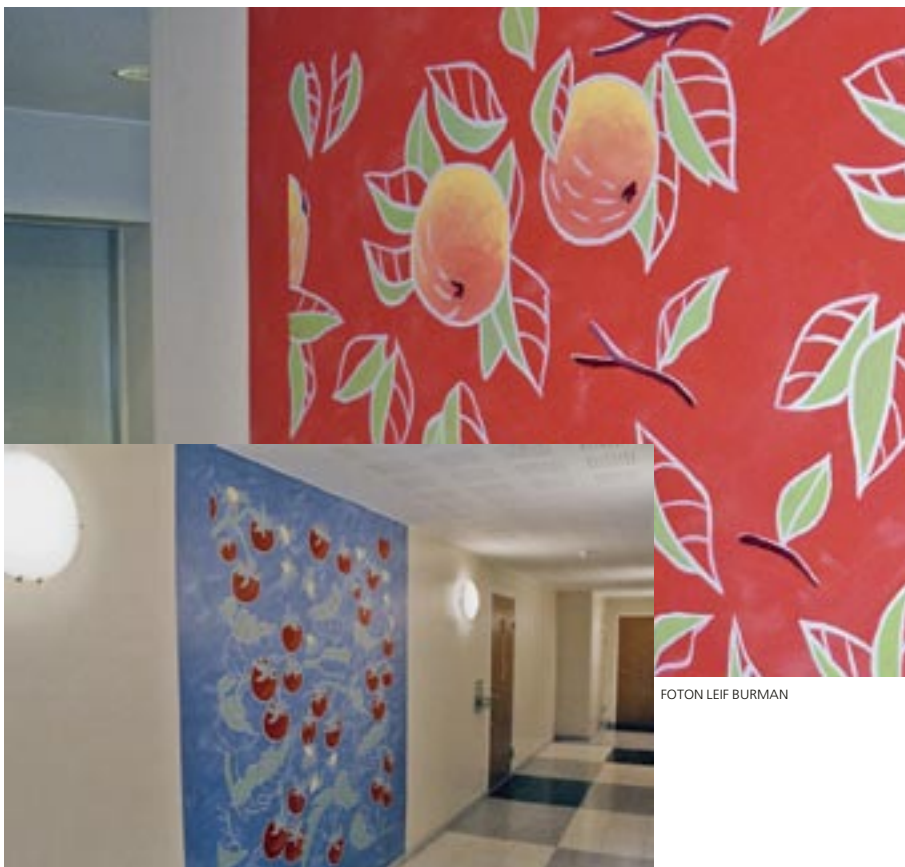

**Kvarteret Lillsjönäs, Hemslöjds-
vägen 4-14, Sunnanstigen 3-5, 9,
Drottningholmsvägen 318-324,
Ulvsunda**

På en av gårdarna i kvarteret ligger en gepard, gjuten i brons. Geparden vilar på en terrassbildning av grå kalksten med grönska emellan, som ska föra tankarna till en överväxt amfiteater. En soffa, även den i kalksten, är placerad mitt emot geparden och bildar tillsammans med några utlöpare den andra halvan av amfiteatern. Allt är omgivet av gräs och buskar. Konstnär: Carina Wallert, 1992.

FOTO KRISTINA HUBER

FOTON LEIF BURMAN

Kvarteret Båggången, Astrakangatan 9-15, Hässelby Gärd
Husets entréer pryds av två reliefmålningar i olja med motiv från Hässelby. Dessutom finns det på varje våningsplan en väggmålning, där motivet är växter i dekorativa mönster och starka färger. Konstnärer: Sapphos Döttrar (Lotti Malm, Ulla Nordenskjöld och Bitte Richardsson), 2002.

Kvarteret Köksfläkten, Primusgatan 57–59, 65–67, Lilla Essingen
Nedanför trappan mellan gården och Primusgatan står en skulptur i form av en fläkt. Fläkten, som är 1,3 meter hög, är av oxiderat gjutjärn och den vilar på en 2,2 meter hög sockel av granit. Konstnär: Göran Hägg, 2004.

I trapphuset Primusgatan 57 hänger fem väggmålningar, "Hängande trädgård". Motiven är blommor och fåglar, som målats med lackfärg på utsågad stålplåt. Konstnär: Mia Malmlof, 2004.

FOTO EVA RANHEIM

FOTO STURE EKENDAHN

Kvarteret Gulmåran, Lupingränd 1–29, 2–20, Tyresö
Centralt placerad i bostadsområdet står en cirka tre meter hög "vattenpelare". På toppen av pelaren finns en skål, som ska samla skyarnas vatten och bilda det vattendrag som markerats med blå slingor på pelarens tre sidor. Vattnet ska sedan rinna ner till markens blå vattenskugga. Konstnär: Magnus Persson, 2003.

FOTO ROGER NILSSON

Kvarteret Brunbäret, Brunbärsvägen 2–8, Ruddammsbacken 41–45, Roslagstull
Husens entréer har fått en omsorgsfull utformning med beständiga material som sten, betong och keramik. Till vänster keramiska plattor i blåturkosa toner, 2 x 2 meter och pelare i ultramarin mot en grå betongvägg. Ovan en ljus rosafärgad betongvägg med keramiska plattor. Bänk i gråblå betong. Konstnärer: Beatrice Hansson, Maria Ångquist Klyvare och Mari Pärup, 1992.

Styrelsen

Ordinarie ledamöter

Göran Långsved, ordförande
Gun Sandquist, vice ordförande
Staffan Elmgren
Mats Jönsson
Peter Krantz
Björn Lindstaf
Håkan Rugeland
Henrik Bromfält, VD
Per-Åke Lind, stadens representant
Susanne Fredriksson,
personalrepresentant
Birgitta Lundqvist,
personalrepresentant

Suppleanter

Johan Ödmark
Linda Kynning
Lars Carlsson
Ann-Marie Furumark,
stadens representant
Nicklas Ramsin, personalrepresentant
Susanne Schüberg,
personalrepresentant

Revisorerna

Ordinarie

Peter Lander, aukt.rev, Ernst & Young
Ann Broström
Hans Nord, utsedd av staden

Suppleanter

Magnus Fredmer, aukt.rev,
Ernst & Young
Martin Albrecht
Bo Strömquist, utsedd av staden

Hyresutskottet

Ordinarie ledamöter

Tor-Björn Willberg, ordförande
Anne-Christine Viljanen,
vice ordförande
Berit Henriksson
Jonas Gustavsson
Uno Jakobsson
Helmi Köhler
Mattias Ahlqvist

Suppleanter

Lena Andersson
Jan-Erik Claesson
Monica Hallberg
Teresa Melin

Valberedningen

Ordinarie ledamöter

Christer Bergström, ordförande,
boende
Maud Lindgren, sekreterare, boende
Lars Cederholm, vice ordförande,
boende
Sture Berggren, köande

Suppleanter

Dag Holmberg, boende
Stina Svenling-Adriansson, boende
Hans Söderlundh, köande
Bo Sjöblom, köande

FOTON ROGER TJERNSTROM

FÖRENINGSSTÄMMAN 2005

2005 års föreningsstämma hölls den 25 maj. 63 röstberättigade fullmäktige deltog.

Föreningens ordförande Göran Långsved hälsade de närvarande välkomna och höll ett kort anförande. Han konstaterade bland annat att ökningen av antalet medlemmar i SKB fortsatt även under år 2004, något som sannolikt kan tas till intäkt för att den kooperativa hyresrätten är en populär boendeform. Föreningen planerar att bygga ytterligare cirka 1 000 lägenheter under de närmaste fem åren. Med ett tack till alla som medverkat till att SKB är en mycket bra förening med god ekonomi förklarade Göran Långsved 2005 års föreningsstämma öppnad.

Till ordförande för föreningsstämman utsågs Ingemar Josefsson, som har lång erfarenhet av olika uppdrag inom kooperationen och den kommunala politiken.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Genomgången av förvaltningsberättelsen föränledde bland annat ett inlägg från Lars Lingvall, fullmäktig i kvarteret Segelbåten.

Ingemar Josefsson var ordförande för stämman.

Denne ansåg att den enkät som genomfördes under hösten 2004 med syfte att kartlägga medlemmarnas värderingar av SKBs bostäder borde tas upp till ytterligare diskussion. Resultatet borde redovisas tydligare och därmed ge möjlighet till en bättre bedömning av medlemmarnas svar.

VD Henrik Bromfält erinrade om att enkäten beslutats av styrelsen och hyresutskottet och att resultatet hade redovisats vid fullmäktigedagen i november. Samtliga fullmäktigeledamöter hade också fått ett exemplar av undersökningsrapporten. I aprilnumret av Vi i SKB finns även en fyllig redovisning av undersökningen.

I frågan yttrade sig också Urban Berg, fullmäktig i kvarteret Svetsaren, samt Tor-Björn Willberg, ordförande i hyresutskottet.

Efter att ha hört revisorernas berättelse beslöt föreningsstämman att godkänna styrelsens förvaltningsberättelse för år 2004.

Resultaträkning och balansräkning fastställdes. Föreningens resultat för 2004 var 40 153 tkr. Stämman biföll styrelsens förslag till disposition av årets resultat, vilket bland annat innebär att ingen vinstutdelning ska ske och att 2 008 tkr ska avsättas till reservfonden och 38 145 tkr till dispositionsfonden.

Styrelsen beviljades i enlighet med revisorernas tillstyrkan ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2004.

Stämman beslutade i enlighet med styrelsens förslag att arvoden till styrelsen och övriga förtroendevalda skulle vara oförändrade fram till och med 2006 års föreningsstämma.

VAL

Inför de val som skulle genomföras vid årets stämma hade valberedningen gjort

en sammanställning av samtliga nomineringar och de motiveringar som lämnats. Denna hade skickats ut till fullmäktige före stämman. Valberedningens förslag var enhälligt. I enlighet med detta omvaldes Göran Långsved till styrelsens ordförande för ytterligare ett år.

Mandattiden hade gått ut för fyra ordinarie styrelseledamöter och för en suppleant. Valberedningen hade föreslagit omval av samtliga, vilket också blev stämmans beslut.

I enlighet med valberedningens förslag omvaldes revisorerna för ett år.

I hyresutskottet omvaldes tre ordinarie ledamöter och nyvaldes en. Två suppleanter omvaldes.

Föreningsstämman beslöt slutligen att omvälja valberedningen. Se vidare under rubriken SKB efter föreningsstämman 2005 på föregående sida.

OFÖRÄNDRAD ÅRSavgift

Stämman beslöt enligt styrelsens förslag att samma årsavgift som gäller under 2005 ska gälla för år 2006, det vill säga 250 kronor för huvudmedlemskap och 125 kronor för familjemedlemskap.

ÅRETS MOTIONER

Till årets föreningsstämma hade 25 motioner lämnats in. De behandlade ämnen som till exempel förtroendevaldas roll och ansvar, turordningsregler, beslutsfattandet vid stämman, discussionsforum på nätet, hemförsäkring, rökning på balkonger, sophantering, störningar, lägenheter utomlands, tillval samt hyressättningsfrågor.

De motioner som tog upp SKBs riktlinjer för hyressättning respektive medlemmarnas inflytande på hyressättningen blev föremål för längre diskussioner. Föreningsstämmans beslut följde styrelsens förslag beträffande alla motioner utom i ett fall. Stämman beslutade beträffande motion nummer 13 om insamling av miljöfarligt avfall att ge styrelsen i uppdrag att genomföra försök med insamling av miljöfarligt

FOTON ROGER TJERNSTROM

avfall i några fastigheter i samarbete med miljöförvaltningen.

AVSLUTNING

Mötesordföranden Ingemar Josefsson tackade till sist fullmäktige för ett väl genomfört möte och förklarade 2005 års ordinarie föreningsstämma avslutad.

Eva Karayel

Protokoll från föreningsstämman samt underlagsmaterial som årsredovisning, motionshäfte, stadgar m m finns på SKBs hemsida www.skb.org/Information/Medlemsinfo.

Du kan även beställa materialet genom att skriva eller faxa till SKB, Box 850, 161 24 Bromma, fax 08-704 60 66, e-post skb@skb.org.

VÅRENS MEDLEMSMÖTEN

Under tiden den 14–28 april hölls i år 43 ordinarie medlemsmöten ute i SKBs kvarter.

Förvaltningsenheterna i norra distriktet hade valår. Det innebär att hyresmedlemmarna där kunde välja sina fullmäktige-representanter för två år framåt.

I mötena deltar styrelsens ledamöter och ibland också representanter för föreningens ledning. Tanken bakom detta är att det ska kunna ske ett utbyte av erfarenheter och synpunkter på hur föreningen fungerar.

KÖANDE MEDLEMMARS MÖTE

Det ordinarie medlemsmötet för köande medlemmar hölls den 6 maj. Cirka 55 köande medlemmar deltog.

SKBs ordförande Göran Långsved hälsade alla välkomna. Mötet inleddes med

ett föredrag under rubriken ”Hammarby Sjöstad – från OS-projekt till stadens största stadsutvecklingsområde”. Efter föredraget gavs tillfälle att ställa frågor.

Till SKBs fullmäktige för köande medlemmar valdes 39 ordinarie ledamöter samt lika många suppleanter. Detta innebär att de köande medlemmarna nu för första gången på mycket länge har full representation i fullmäktige, det vill säga deras antal utgör 40 procent av 98, det totala antalet fullmäktige.

VD Henrik Bromfält inledde genomgången av årsredovisningen för 2004 genom att redovisa SKBs pågående byggprojekt i kvarteret Maltet i Hammarby Sjöstad. Han redovisade även de markanvisningar som SKB har och som är aktuella för kommande nyproduktion.

I samband med genomgången av årsredovisningen ställdes frågor, som besvara-

des av SKBs ledning, rörande exempelvis byggnadsverksamheten, räntestjustering av lån och köande medlemmars sparande.

Genomgången av motionerna föranledde ingen diskussion.

I övrigt togs frågor som miljöpolicy, trädgårdsskötsel, övertagande av kötid upp till diskussion.

Göran Långsved tackade därefter de närvarande för ett bra möte och förklarade 2005 års ordinarie medlemsmöte för köande medlemmar avslutat.

Eva Karayel

Protokoll från de köande medlemmarnas ordinarie medlemsmöte finns på hemsidan under Information/Medlemsinfo. Det kan även beställas från SKB, Box 850, 161 24 Bromma, fax 08-704 60 66, e-post skb@skb.org.

PRAKTISKT OCH VACKERT

– ett motto i hållbarhetens anda

SKBs motto Praktiskt och Vackert löper som en röd tråd genom föreningens snart 90-åriga verksamhet. I broschyren med samma namn kan man läsa om vilka visioner som ligger bakom det motto som präglar SKBs bostäder.

SKB har byggt och förvaltat hus från 1916 till idag. Genom de olika tidsepokerna med varierande stilideal har bostäderna ändå präglats av samma bostadsvisioner. Planeringen av SKBs bostadsmiljöer görs med stor omsorg, både i stort och i smått. Husen utstrålar god arkitektur i samklang med omgivande miljöer och tidens ideal. Därför har SKBs bostäder, oavsett när och var de byggts, många gemensamma nämnare.

BOSTADSMILJÖ

Bostadshuset ska ha vackra och ändamålsenligt utformade detaljer. Hållbara, traditionella stockholmsmaterial såsom natursten, puts och tegel ska användas i hög utsträckning.

Entrén är husets ansikte utåt, en länk

mellan det offentliga och privata. Den ska därför vara utformad så att den är lätt att hitta samt kännas välkomnande och trygg. Husets andra sida, den gemensamma innergården, ska inbjuda till kontakt mellan de boende och ge möjlighet till lek. Utemiljön planeras utifrån de naturliga förutsättningarna.

LÄGENHETEN

Gemensamt för SKBs lägenheter är bland annat att de ska vara användbara under lång tid och vid skiftande behov. Ljuset är viktigt, liksom att framhäva rumssamband och rörelse. Rummen ska sinsemellan vara funktionellt och vackert organiserade och kunna användas för olika ändamål. Bostäderna ska vara lättillgängliga även för boende med funktionsnedsättning samt vara lätta att städa och underhålla.

GEMENSKAPEN

SKB värnar om gemenskapen i föreningen och erbjuder därför, där så är möjligt, en kvarterslokal. Lokalen är utformad så att

de boende kan nyttja lokalen för olika ändamål. Kvarterslokalen är placerad ljus och lättillgängligt samt är inredd och utrustad med tanke på att många typer av verksamheter bedrivs i lokalen.

Här finns ett större rum, fullutrustat kök och handikappanpassad toalett.

HÅLLBARHETEN

Praktiskt och Vackert är ett motto i hållbarhetens anda. Visioner, som att bostäderna ska vara gångbara under lång tid och vid skiftande behov samt vara yteffektiva, blir i längden tankar om hållbarhet. När vi bygger trivsamma boendemiljöer för varierande ändamål och stadier i livet, bygger vi för ett långsiktigt förvaltande. Detta, tillsammans med god skötsel av de befintliga fastigheterna och höga krav på miljöarbete vid nybyggen, leder till ett hållbart bostadsbyggande för oss och kommande generationer.

Broschyren i sin helhet går att ladda ner från www.skb.org under Information/Allmän info.

Frida Franzén, miljöpraktikant

FÖRENINGSSKOLAN ÄR IGÅNG

En första omgång av den aviserade utbildningen av SKBs förtroendevalda medlemmar har alldeles nyss startat.

Det handlar nu om en studiecirkel med 22 deltagare från kvartersråden. Cirkeln kommer att ta upp och diskutera grundfakta om SKB, de kooperativa idéerna samt frågor om demokrati och inflytande.

Dessutom kommer man att under rubriken "Att förvalta fastigheter – att arbeta i kvartersrådet" gå igenom ekonomi och ansvar för underhåll och skötsel samt kvartersrådets roll i detta sammanhang. Information och kommunikation – IT – tillsammans med föreningskunskap och mötesteknik ska också behandlas.

Cirkeln avslutas med ett studiebesök som planeras utifrån deltagarnas önskemål.

Cirkelledare är Leif Burman, utvecklingschef, och Eva Karayel, föreningssekreterare.

KALENDARIUM

OKTOBER

31 oktober Sista inbetalningsdag för bosparande

NOVEMBER

19 november Informationsdag för fullmäktige
28 november Informationskväll för medlemmarna

DECEMBER

I slutet av december Nästa nummer av Vi i SKB/Byta Bostad kommer ut

JANUARI

I slutet av januari Medlemsbevisen skickas ut
26 januari Kvartersrådsdagen, distrikt norr
31 januari Kvartersrådsdagen, distrikt söder
31 januari Motionstiden går ut

FEBRUARI

28 februari Nomineringstiden går ut

MARS

31 mars Sista inbetalningsdag för årsavgift

APRIL

Början av april Nästa nummer av Vi i SKB kommer ut
Början av april Årsredovisning och motionshäfte kommer ut

Tvättstugan. En inarbetad och rationell nyttoplats för stortvätten. En mötesplats och en viktig del av boendet.

FOTO ELECTROLUX LAUNDRY SYSTEMS

Hur gjorde man förr?

De första tekniskt moderna tvättstugorna kom redan på 1920-talet. Men först efter andra världskriget satte tvättstugebyggandet fart.

I det förindustriella samhället var arbetet med jorden, husdjuren och maten viktigast. Tvätten måste samordnas med sådd, skörd, slakt och bakning. Ofta fanns det också kombinerade byk-, bak- och bryggstugor.

Varje vår och höst samlades traktens kvinnor till stortvätt och tog hand om det länge lagrade tvättgodset. De fick bära stora mängder vatten och mycket ved. Sedan eldades det vid sjön under stora grytor. Tvätten kokades i lut, sköljdes i kallt vatten och vreds för hand. De sista arbetsmomenten var läggning, vikning och en noggrann mangling. Kvinnorna låg på knä i dagar och gnuggade tvätt. Trots allt tungt arbete betraktades det ändå som ett kvinnogöra.

Dåtidens tvättraditioner följde också synen på renlighet och hygien. Under 1900-talets första decennier kunde det uppfattas som konstigt att tvätta sig mer än en gång i veckan. Många hade inte heller så mycket sänglinne och klädesplagg och använde dem under lång tid. Otvättade arbetskläder togs på igen efter helgvilan. Sådana kläder smutsades hårt och kunde bäras tills de kasserades.

Eftersom tvättningen utfördes offentligt blev det också en tydlig beskrivning av det ekonomiska välståndet hos respektive hushåll.

Med industrialismen flyttade allt fler människor in till städerna och tog med sig sina tvättraditioner. Mängder av små privata tvätterier växte upp kring städerna under slutet av 1800-talet. Ofta var det torparhustrur som tvättade för att få en extrainkomst. Det var >>>

Året är omkring 1940. Styrelseledamoten Gustav Matsbo förhör sig om hur tvättstugan fungerar i en av SKBs moderna Södermalmsfastigheter.

>>> främst borgerskapet som hade råd att skicka iväg sin tvätt. Arbetarklassens kvinnor stortvättade i byk-tvättkar i källaren och bar sedan mödosamt upp de blöta tvättlassen till vindsutrymmenas tvättlinor.

I början av 1900-talet började ett bostadssocialt engagemang växa fram i samhället. Det var en reaktion mot dåtidens ofantliga trångboddhet, ohälsosamma bostadsförhållanden och bristande hygien, som förbådade det stundande folkhemsbyggandet och allmännyttans framväxt.

Det var i denna tidsanda som SKB bildades 1916. Redan tidigt fanns det möjlighet till gemensamma tvättstugor i SKBs fastigheter. Vid denna tid saknades dock mycket av den maskinella utrustning vi anser självklar idag.

Andra världskriget bidrog till att förstärka den samhälls-ekonomiska synen på tvättandet. Ett statligt utredningsbetänkande landade slutligen i ett riksdagsbeslut 1948 och resulterade i ett generellt stöd till kollektiva tvätterier. Dessa kunde vara centrala självtvättstugor, andelstvätterier eller inlämningstvättstugor med anställd personal. Kvinnans hemarbete stod fortfarande i centrum. Men nu var tillväxten i samhällsekonomi beroende av att få ut kvinnorna i arbetslivet.

Tvättutredningen förespråkade stora kollektiva och välutrustade tvätterier. Med stöd av statliga bidragsmedel började från slutet av 1940-talet många centrala tvättanläggningar, både för självtvätt och inlämning, att växa upp i folkhemets nya bostadsområden. Där lades grunden till den nutida tekniskt välutrustade kollektiva tvättstugan enligt svensk modell.

Ännu en tvättutredning från 1955 hade förbådats utvecklingen. Enligt utredningen var fastighetstvättstugorna ekonomiskt överlägsna andra alternativ. I enlighet med den moderna bostadspolitikens utrustades dessutom alla nybyggda flerbostadshus med gemensamma tvättstugor från och med 1950-talet. I många äldre fastigheter och bostadsområden dröjde det länge innan tvättstugorna fick en mer modernt standard.

Med miljonprogramsbyggandet förtydligades byggnormerna kring tvättstugorna. Då sattes den standard som i stort sett finns kvar idag.

Idag anges reglerna kring tvättstugan i jordabalkens 12:e kapitel, §18. Där fastslås att tillgång till hushållstvätt, inom fastigheten eller inom rimligt avstånd, är en del av lägenhetens minsta godtagbara standard.

Michael Höglund

Långsam start för tvättmaskinen

Idéerna till tvättmaskinen föddes redan på 1600-talet. Men de första mekaniska tvättmaskinerna såg dagens ljus i början av 1800-talet.

Rent tekniskt skiljer sig de allra första tvättmaskinerna ganska mycket från nutidens tvättviktsstyrda, energisnåla och automatiserade cylindermaskiner. Men grundidén, att sätta tvätten i rörelse i vatten för att lösa upp smutsen, är densamma.

1800-talets första maskiner var hand-vevade. De var tillverkade av koppar och hade en roterande perforerad cylinder som var innesluten i ett ytterhölje av galvaniserad plåt. Koppar kan ju dessvärre ärga och skada tvätten och utvecklingen ledde fram till att rostfritt stål blev standard. Innertrumman försågs dessutom

med små valkar som skulle efterlikna klappningen och fick tvättgodset att följa med och sedan falla till botten.

Vattnet i maskinerna värmdes med ånga. Antingen leddes ångan in i tvättmaskinen och fick direkt värma vattnet eller så värmdes vattnet indirekt av ångan.

Maskinerna, som användes vid industritvättar, var till en början remdrivna med hjälp av ångmaskiner.

För gemene man var de så kallade "tvättvaggorna", som fick sitt genombrott i Sverige i början av 1900-talet, en betydligt enklare och billigare lösning. En enkel trälåda snickrades till och placerades i en ställning med gjutjärnskuggar. Tvätten lades i lådan och hett vatten fylldes på.

Med en spak, eller genom remdrift, vickades lådan fram och tillbaka.

Elektriska motorer började användas för remdriften i början av 1900-talet. Men snart utvecklades elmotorer för de enskilda maskinerna. Ungefär samtidigt föddes idén om den reverserande gången. Hittills hade cylindrarna hela tiden snurrat åt samma håll och all tvätt klumpade ihop sig. Med hjälp av elmotorn och den reverserande gången föddes föregångarna till våra nutida moderna tvättmaskiner.

Men misstänksamheten och motståndet mot maskinell tvätt var länge stort, trots den intensiva upplysningsivern under folkhemets framväxt att försöka ändra husmödrarnas inrotade tvättvanor.

Michael Höglund

UTRUSTNINGEN I SKBs TVÄTTSTUGOR

DEN VANLIGAST FÖREKOMMANDE MASKINPARKEN I SKBS FASTIGHETER ÄR:

- ▶ Tvättmaskiner Miele WS 5426, 5,5 kg högcentrifugerande. Två till tre maskiner, beroende på utrymme.
- ▶ Grovtvättmaskin Miele WS 5073.
- ▶ Torktumlare Miele TS 5206, två stycken.
- ▶ Torkskåp eller torkrum med torkaggregat, beroende på fastighetens ålder.
- ▶ Mangel, Osby eller Wascator, varierande.

FUNKTIONSKRAV

Sedan femton år tillbaka utgår SKB från följande funktionskrav vid utformningen av föreningens tvättstugor:

- ▶ Tvättstugan ska vara en gemensam serviceanläggning för husets hyresmedlemmar.
- ▶ Tvättstugan ska dimensioneras för cirka 30–35 hushåll.
- ▶ Tvättstugan ska ha en kapacitet på minst ett tvättpass per vecka och hushåll.
- ▶ Tvättstugan ska ligga på rimligt avstånd från bostaden, cirka 50 meter.

- ▶ Den ska helst vara belägen i friliggande byggnad, i annat fall i markplan, helst i anslutning till entrén.
- ▶ Utformningen ska vara anpassad för funktionshinder.
- ▶ Tvättstugan ska kunna användas på kvällstid och helger.
- ▶ Utrustningen ska vara funktionell och effektiv.
- ▶ Det bör finnas minst en grovtvättstuga i kvarteret.
- ▶ Tvättstugan ska ha ett acceptabelt inneklimat, vara buller-dämpad, säker och lättstädad.
- ▶ Utrustningen ska vara okänslig för slitage och skadegörelse, vara drifteffektiv och lätt att serva.

RIKTLINJER

SKBs styrelse har antagit följande riktlinjer för tvättstugeutrustning i SKBs fastigheter: "Vid utbyte/installation av utrustning i SKBs tvättstugor ska SKBs funktionskrav för utformning av tvättstugor, boendevanor, driftekonomi och miljökrav sammanvägas och utgöra beslutsunderlag för inköp. Lokala förutsättningar, såsom begränsat fysiskt utrymme, kan i vissa fall behöva beaktas."

Leif Burman

Enkla Lånet

Exklusivt erbjudande för dig som är medlem i SKB. Räntan just nu från 5,55%*. Ring 0771-365 365 för lånebesked direkt eller gå in på www.seb.se/enklalanet

*Den effektiva räntan för ett annuitetslån på 100 000 kr upplagt på 5 år med automatisk eller autogirobetalning 0 kr/mån blir 5,69%. Årsränta per den 050928.

SEB

CHARLOTTE MEYER I VÅRBERG

På Charlotte Meyers balkong i Värberg trivs, förutom hunden Emma, den vita rosen "Stanwell Perpetual". I örtagården växer citronmeliss, timjan, ruccolasallad och chilipeppar, som får vackra röda frukter. Det gamla ladugårdsfönstret med spegelglas pryder väggen och ger en möjlighet att se alla växterna från olika håll.

En av ålder patinerad trädgren och fuchsians blodröda droppar bildar tillsammans med den blå julgranskulan ett alldeles eget stilleben.

Balkong- och uteplatstävlingen

2005

Sommaren 2005 var en utmaning för alla er som försökte förgylla utelivet på balkonger och uteplatser. Efter en lång kall inledning på våren fick vi plötsligt medelhavsklimat i början på juli och blommor och blad fick nog en smärre värmechock. Glädjande nog har vi fått in bidrag till vår tävling även i år. Vinnarna kan se fram emot följande priser: Biljett till Ulriksdal Flowershow 2006, årsmedlemskap i föreningen "Gröna Balkonger", böcker ("Sköna balkonger & terrasser" av Kerstin Engstrand, "Gröna balkonger" av Kaijsa Eiworth).

I Värberg har Charlotte Meyer skapat ett friluftsrum,

där hon njuter oavsett väderlek. På fem och en halv kvadratmeter ryms två sibiriska ärtbuskträd, rosor, fuchsia, petunior, en liten örtagård och, inte att förglömma, vilstolen och det gamla cafébordet.

Gunilla Smedberg i Fruängen är också en stor balkongentusiast. Här trängs och trivs hon tillsammans med femtio krukor fuchsior, pelargoner, vita och blåa hängklockor.

En betydligt större uteplats har Olle och Olga Hansson skapat utanför sin lägenhet i Gröndal. De har velat skapa en marin miljö uppe på berget, som ska anknyta till det blå målarvattnet.

GUNILLA SMEDBERG I FRUÄNGEN

På kvällarna i lyktans varma sken njuter Gunilla Smedberg i Fruängen bland sina blommor. Hon har växter i en cykelkorg och på en gammal mjölkpall. Är man gäst, blir hedersplatsen ute på balkongen, medan värdinnan sitter på golvet i dörröppningen. Det går bra det också.

"Smokey Mountain" heter denna vackra fuchsia, som pryder sin plats på balkongväggen.

Den första druvklasen, tyvärr angripen av mjöldagg.

Barbro Wikman i Nockeby på sin inglasade balkong med härlig utsikt mot sjösidan. På spaljén uppe mot taket klänger den fyra år gamla vinrankan, som i år fått sin första druvklase.

Ann-Kristin Andersson i Vårberg får ett hedersomnämmande för den fina balkongen.

Hedersomnämmande

Inte bara blommor i år. Det fick bli lite mer grönsaker på balkongen hos Inga-Lill Sandin i Farsta, som vanligtvis fyller sin balkong med fuchsior, änglatrumpet och pelargoner.

Mats och Camilla Olofsson i Tensta har ett smakfullt inrett "uterum" med ymnigt blommande balkonglådor och en övrig inredning som skapar en avstressande och skön balkongmiljö.

Barbro Ntandou, även hon Tensta-bo, har en minimal balkongyta som utnyttjas som en plantskola för kolonilotten och sommarhuset. Hon berättar själv om sin balkongfilosofi på sidan 29.

I Hässelby har Sonja Svensson skapat en balkong för skön avkoppling och vila. "Riktig vila är att ligga och gunga i hängmattan med all grönska omkring sig".

I Nockeby har Barbro Wikman en härlig inglasad balkong i söderläge. Som en grön gardin vid taket växer en vinranka, som nu efter fyra år fått sin första vinklase. En grön vägg av cocktailtomater fungerar som insynsskydd mot grannhuset.

*Lars-Olof Nilsson och Lotta Unger,
SKBs trädgårdstekniker
Elisabet Fredin, trädgårdsassistent*

Camilla och Mats Olofssons smakfullt inredda balkong i Tensta med ymnigt växande hängpelargoner, femtungor och praktpetunia samt mårbackapelargoner i lådan på golvet. Notera särskilt det vackra trägolvet, som Mats själv lagt in.

Vindsnurrar pryder väl sin plats och bidrar till att skapa liv och rörelse på balkongen.

På Inga-Lill Sandins balkong i Farsta växer fuchsior, vit bolltagetes och astrar tillsammans med tomatplantor och kryddväxter.

INGA-LILL SANDIN I FARSTA

Stora, eleganta änglatrumpeter i blekrosa vajor för vinden. På kvällen sprider de sin ljuvliga doft över nejden.

Ur en djup grönska lyser dahlians chockrosa blommor.

OLGA OCH OLLE HANSSON I GRÖNDAL

När det gäller blommor, har vita och mörklila petunior dominerat på Olga och Olle Hanssons uteplats i Gröndal.

När familjen flyttade in bestod miljön utanför bara av ogräs och sly, men Olle såg genast möjligheter att ta vara på naturen, där berget skapar en naturligt skyddande vägg med en hänförande utsikt över Mälaren åt andra hållet.

En magnolia, som blommar på balkongen om våren är nog många dröm, men den kräver en hel del arbete med vintertäckning, flera säckar med löv, enligt Sonja Svensson i Hässelby.

Daggvåt mossros, Rosa centifolia "Napoleon", i fascinerande knoppstadium.

Blomkorgar av metall, fodrade med halm av starrgräs, framhäver de blekrosa petuniorna på ett smakfullt sätt. Praktmagnolians syns i bakgrunden.

Ymnig grönska med bland annat fingerborgsblomma, malva, kaprifol, lukttärt och pelargon. Att flytta undan utemöblerna och ta fram hängmattan för att sakta ligga och gunga med all grönska omkring sig, måste vara en härlig avkoppling på Sonjas balkong.

Min balkong

– en dörr mot naturen

Till min lägenhet hör en liten balkong på cirka tre kvadratmeter. Den har morgonsol och fram till klockan 12 är där så varmt att jag inte kan sitta där under vårens och sommarens soliga dagar.

Jag vill att min balkong ska vara en dörr mot naturen, en föräning om hur det ser ut på min kolonilott och vid sommarhuset många mil norr om Tensta.

Så fort snön har smält, brukar den första balkonglådan få fyra penséer som varar fram till midsommar. Ja, ännu längre, om jag låter några överblommade blommor sitta kvar och fröa av sig.

När påsken är över passar jag på att fylla balkonglådorna med gula lökväxter för en billig penning. Det är inte i mitt intresse att ha den snyggaste planteringen, utan för mig är balkongen en plantskola som betjänar mig under hela växtperioden.

När det ännu var för kallt att sätta potatis på kolonilotten, kunde jag inte låta bli att peta ner väl grodda potatisar i en stor kruka. Med en plastpåse över på nätterna tittade det snart upp små gröna blad. Efter midsommar skördade jag en kastrull full med lækker färskpotatis. I en sådan plantering räcker det med gammal krukväxtjord, jord från julgrupper eller dylikt för att få en stor grön växt till balkongen.

Vitlöken ska ju egentligen planteras ute på hösten och övervintra, men i år provade jag att låta den förgro på balkongen. När de gröna bladen var omkring tio centimeter, hade jorden ute tinat och vitlökarna fick flytta ut på friland. Lite glesare planterade hade de kunnat fortsätta växa på balkongen hela sommaren.

De plantor jag sår inomhus får flytta ut så fort som möjligt för att inte bli för långa och sköra. Ett litet plastväxthus har då en god funktion. De små tagesplantorna får här ett tätt växtsätt, särskilt om man nyper bort den allra första blomknoppen, så det kommer flera nya.

När risken för frost är över, flyttas de flesta plantor till friland, men blomman för dagen, lukttärtor och blomsterböner har i år fått bli mina gröna sommargardiner. Att vakna tidigt en sommarmorgon och på balkongen hälsas av en alldeles nyfödd ljusblå blomma för dagen ger en god start på dagen. När jag vid dagens slut får säga god natt till mina balkongvänner och känna lukttärtornas doft, då kan jag sova gott.

Barbro Ntandou

INFORMATION FRÅN SKBs MEDLEMSERVICE

MEDLEMSBEVIS

I slutet av januari varje år får du ett medlemsbevis med bland annat turordningsdatum, ekonomisk ställning och information om medlemsmöten samt avier för årsavgift och bospar. Årsavgiften förfaller till betalning den 31 mars och bospar den 31 oktober.

Vill du veta vilka transaktioner som skett på dina konton under året kan du ringa talsvar, 08-704 18 90, eller gå in på vår hemsida www.skb.org under rubriken Dina saldon.

TURORDNINGEN

Turordningen kan aldrig förbättras till exempel genom att du bosparar i snabbara takt. Däremot kan den försämrats om du missar att bospara. Du förlorar ett års kötid för varje år du inte bosparar, så länge din bosparinsats inte uppgår till 10 000 kronor.

FAMILJEMEDLEMSKAP

Medlemmar inom samma familj och med samma adress kan begära familjemedlemskap. För ett sådant medlemskap betalar du halva årsavgiften, 125 kronor per år. Inom en familj måste dock minst en person vara huvudmedlem och betala full

årsavgift, 250 kronor. Den som hyr lägenhet hos SKB är alltid huvudmedlem, eftersom årsavgiften ingår i hyran. Den som är familjemedlem får inte medlemstidningen eller annat informationsmaterial.

NYTT MEDLEMSKAP

Information och inbetalningskort för ny medlem kan du beställa via vår telefonsvarare 08-704 61 37, av växel 08-704 60 00 eller direkt av oss på medlemservice.

På vår hemsida finns samma information som i broschyren vi skickar ut. Där kan du dessutom anmäla ny medlem.

UTTRÄDE UR SKB

Kontakta oss om du önskar gå ur föreningen. Vi skickar då ett utträdesbrev till dig för påskrift. Om du går ur föreningen betalas bosparinsatsen inklusive utdelning/ränta tillbaka i enlighet med föreningslagens bestämmelser.

AUTOGIRO

Genom autogiro sköter du enkelt dina betalningar till SKB. Då dras det aviserade beloppet från ditt konto vid respektive förfalldag. Är du intresserad, ring vår växel, 08-704 60 00, och beställ ytterligare information och blankett.

Du kan även göra det via vår hemsida under rubriken Dina saldon.

BETALNING VIA INTERNET

Du som brukar göra dina betalningar via Internetbank tänk på följande: Se till att du använder rätt plusgironummer och OCR-nummer (det nummer som står längst ner på avin till vänster om beloppet) vid betalning till SKB. Tänk på att OCR-numret är olika för varje betalning och för varje medlem, alternativt hyresinbetalning. Om du saknar avi för årsavgift eller bosparande, använd medlemsnumret som referens.

SKBs PLUSGIROKONTON

- 496 30 02-3** För årsavgift och bospar
- 57 37 85-3** För nya medlemmar och för årsavgift och bospar om avi saknas samt för komplettering av totalinsats vid teckning av hyreskontrakt
- 92 72 00-6** För hyresinbetalningar

Information Kontakta oss på medlemservice om du har några frågor:
08-704 60 20, mån–fre, 9.00–12.00
medlemservice@skb.org eller SKB, Medlemservice, Box 850, 161 24 Bromma

Välkommen till en kväll med SKB-kunskap

ANMÄLAN TILL INFORMATIONSTRÄFF

Jag vill delta i informationsträff om kooperativ hyresrätt och SKBs verksamhetsformer den 28 november 2005.

MEDLEMSNUMMER _____

NAMN _____

ADRESS _____

POSTNUMMER _____

POSTADRESS _____

TELEFON DAGTID _____

Anmälan skickas till SKB
Box 850, 161 24 Bromma eller faxas till 08-704 60 66 senast den 14 november 2005.

SKB arrangerar liksom tidigare år en informationskväll för medlemmar som önskar lite bredare information om:
Kooperativ hyresrätt
SKBs verksamhetsformer
och förutsättningar samt
Meningen med föreningen

Träffen äger rum måndagen den 28 november 2005 kl 18–21 på SKBs kontor, Drottningholmsvägen 320.

Anmäl dig genom att skicka in talongen här bredvid senast den 14 november. Antalet platser är begränsat. Därför gäller principen "först till kvarn". Vi skickar bekräftelse med ytterligare information till dem som får komma med.

FOTON SUSANNE FREDRIKSSON

75-ÅRSKALAS PÅ KUNGSHOLMEN

När kvarteret Göken på Kungsholmen firade 75-årsjubileum en varm septemberkväll, märktes det att kvarteret återigen har ett aktivt kvartersråd. På gården var rest ett stort partytält, som lånats av SKB. Där hade ordnats sittplats för de 65 boende som tackat ja till festen och i lusthuset var uppdukad en läcker buffé som det gick att få vin, öl eller läsk till.

Kvartersrådets sammankallande Lars Cederholm höll tal. Det gjorde även Arne

Blomqvist från SKB, som överräckte ett gökur, som ska pryda kvarterslokalen. Han berättade bland annat att innan SKBs kontor flyttade till Bromma låg en del av förvaltningsavdelningens lokaler i kvarteret Göken.

Här finns ovanligt många smålägenheter, inte mindre än 96 ettor. Därför är det också stor omflyttning.

En del har emellertid bott länge i kvarteret, som Ingrid Petrack. Hon flyttade hit 1954 och menar att det bästa med Göken nog är att det är ett så trivsamt och välskött kvarter.

Det sista får ses som en eloge till fastighetsskötare Susanne Fredriksson. Hon var givetvis medbjuden på festen, som fortsatte till mörkret föll och lamporna i tältet lyste som små stjärnor.

*Ingegerd Rönnberg,
boende i kvarteret Göken*

ÄVEN DU MED KORT KÖTID HAR MÖJLIGHET ATT FÅ EN SKB-LÄGENHET

Vi har nu korta kötider till lägenheter i Tensta, Hässelby Gård och Eriksbergsåsen (Botkyrka kommun). Välkommen att kontakta SKBs uthyrning, tel 08-704 60 00.

NY ÅTERVINNINGSCENTRAL ÖPPNAS

Nu får innerstadsborna tillgång till en ny återvinningscentral. Stockholms fjärde återvinningscentral öppnas under oktober månad i Vanadisberget vid Cederdahlgatan på Norrmalm. Den nya återvinningscentralen kommer att ta emot grovavfall, elavfall och farligt avfall från hushåll. Öppettider: måndag–fredag 19–21, lördag–söndag 9–16.

Kaijsa Eiworth föreläste om trädgårdsväxter.

INSPIRATIONSQVÄLLAR OM BALKONGODLING

I våras arrangerade SKB två inspirationskvällar för medlemmar med intresse för odling på balkonger och uteplatser. Föreläsare var trädgårdsjournalisten och författaren Kaijsa Eiworth.

Vi fick se härliga trädgårdsväxter som fungerar både i skugga och full sol, i krukor och lådor. Den lilla växten penningblad, som får gula blommor och gröna ljusa blad, är marktäckande och snabbväxande. Funkior, med sina lila blommor och blad som har vita ränder, passar ypperligt på en skuggig balkong.

En riktig sommarblomsbalkong kan bestå av rabatteterneell med ulliga silverfärgade blad tillsammans med den hängande lila petunian ”Surfina”. På hösten kan lådan eller krukans fyllas med prydnadskål och höstljung.

Båda träffarna avslutades med en frågestund, då det bland annat diskuterades vilken näring som är bäst, Osmocote (små långtidsverkande kulor) eller Biobact, som är flytande miljövänligt, men tyvärr lite illaluktande, medel. Vi visade också några olika bevattningssystem, lämpliga för krukor och lådor.

Lotta Unger

NOMINERINGAR TILL 2006 ÅRS VAL

Valberedningen påminner om att det nu är dags att börja nominera medlemmar till uppdrag i SKBs styrelse, hyresutskott och revisorer.

Redan nu under hösten är det bra att fundera på vilka kandidater man vill föreslå inför valen på föreningsstämman 2006. Kandidaterna, som måste vara medlemmar i SKB, ska givetvis vara tillfrågade och ha tackat ja till att bli nominerade.

Förslagen som lämnas till valberedningen bör innehålla en kortfattad beskrivning av den nominerade personens intressen, utbildning och yrke liksom uppgifter om eventuella uppdrag som kan vara relevanta för den föreslagna posten.

Valberedningens intensivaste arbetsperiod är under våren när förslagen ska gås igenom och bearbetas inför föreningsstämman. Men redan nu i höst har man haft ett första förberedande möte.

Avsägelse från dem som idag innehar uppdrag i styrelsen och hyresutskottet har varit mycket få under senare år. Det är positivt att människor inte lämnar sina uppdrag alltför snabbt, eftersom det ska-

par kontinuitet i arbetet och innebär att vi får erfarna och kunniga förtroendevalda. Men det är ändå angeläget att nya personer kan väljas in och ge ett hälsosamt tillskott av nya impulser och idéer.

Det är av stor betydelse både för medlemmarnas väl och för SKBs verksamhet att "rätt" personer blir valda till de olika förtroendeuppdragen. Ju fler nomineringar som kommer in, desto bättre möjlighet har valberedningen att utföra sitt uppdrag på bästa sätt.

Den förtryckta blanketten för nomineringar skickas ut i januari 2006, men det går bra att skriva ett vanligt brev med förslag på personer redan nu. Nomineringstiden går ut den sista februari 2006. Valberedningen ser fram emot kandidatförslag både från kvartersråd och enskilda medlemmar.

Du kan också nominera kandidater via SKBs hemsida www.skb.org/Information/Medlemsinfo. Där kommer det att finnas uppgifter om vilka som innehar uppdragen i dag, mandattider etc.

Den nuvarande valberedningen valdes vid den ordinarie föreningsstämman i maj i år.

Stadgarna säger att den ska bestå av fyra ledamöter jämte suppleanter som väljs så att både boende och köande medlemmar är representerade. Suppleanterna deltar aktivt i sammanträdena på samma villkor som de ordinarie ledamöterna.

Eva Karayel

Nomineringarna ska vara inne senast den 28 februari 2006: Valberedningen, SKB, Box 850, 161 24 Bromma.
e-post: valberedningen@skb.org eller via hemsidan www.skb.org/Information/Medlemsinfo.

SKBs VALBEREDNING

ORDINARIE LEDAMÖTER

Christer Bergström, ordförande, boende
Maud Lindgren, sekreterare, boende
Lars Cederholm, vice ordförande, boende
Sture Berggren, köande

SUPPLEANTER

Dag Holmberg, boende
Stina Svenling-Adriansson, boende
Hans Söderlundh, köande
Bo Sjöblom, köande

DAGS ATT SKRIVA MOTIONER

Nu är det dags att börja tänka på att skriva motioner till föreningsstämman i maj 2006. Plocka fram alla bra förslag som har kommit upp under året och fundera på om det är något som kan vara lämpligt att föra upp till fullmäktige.

Enligt SKBs stadgar ska motionerna lämnas in före januari månads utgång. De senaste två åren har kvartersrådet i kvarteret Segelbåten motionerat om ändrad motionstid. Medlemmarna i Segelbåten anser att det blir ont om tid att träffas före och direkt efter jul- och nyårshelgerna för att skriva motioner. Man menar att det kan vara svårt att samla medlemmarna till gemensam aktivitet för att arbeta fram för-

slagen till stämman. Föreningsstämman gick emot Segelbåtens motioner, eftersom en ändring av motionstiden, enligt stämman, skulle innebära en fördröjning av vårens alla möten. Om styrelsen ska få en rimlig möjlighet att behandla motionerna, skulle föreningsstämman behöva skjutas fram till i mitten av juni.

Men, som styrelsen påpekade i sitt utlåtande till stämman, det är ju fullt möjligt för medlemmarna att använda hela året till att skriva motionerna och lämna in dem i januari.

Jag vill därför påminna om att det nu är hög tid att börja processen med motionerna. Planera möten i kvarteren där ni i

lugn och ro kan diskutera olika frågor och fundera över förslag som kan leda till förändring och utveckling i föreningen.

Naturligtvis kan även enskilda medlemmar, boende eller köande, lämna in egna motioner, utan att behöva delta i möten eller andra förberedelser. Men också för er gäller att det är bra att starta i god tid.

Direkt efter nyår brukar de köande fullmäktige ha en träff för att diskutera olika frågor som kan leda fram till motioner. Köande medlemmar är naturligtvis alltid välkomna att höra av sig till sina fullmäktige med idéer och förslag i frågor som känns angelägna att ta upp på föreningsstämman.

Skriv eller maila så förmedlar jag en kontakt
Eva Karayel, SKB, Box 850, 161 24 Bromma
e-post: eva.karayel@skb.org